

R.A. ROMATSA

SITUATII FINANCIARE INDIVIDUALE

INTOCMITE IN CONFORMITATE CU

**Ordinul Ministrului Finanțelor publice nr. 2844/2016
pentru aprobarea Reglementarilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de
Raportare Financiară adoptate de Uniunea Europeana**

PENTRU ANUL INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021

CUPRINS:**PAGINA:**

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT	1 – 9
SITUATIA POZITIEI FINANCIARE	10
SITUATIA REZULTATULUI GLOBAL	11
SITUATIA MODIFICARILOR CAPITALURILOR PROPRII	12-13
SITUATIA FLUXURILOR DE TREZORERIE	14
NOTE LA SITUATIILE FINANCIARE	15 – 60
RAPORTUL ADMINISTRATORILOR	1 – 119

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Către Consiliul de Administrație al R.A. ROMATSA

Opinie cu rezerve

1. Am auditat situațiile financiare anexate ale ADMINISTRAȚIEI ROMÂNE A SERVICIILOR DE TRAFIC AERIAN - R.A. ROMATSA („Regia”), cu sediul social în Municipiul București, Bdul. Ion Ionescu de la Brad nr. 10, Sector 1, identificată prin codul unic de înregistrare fiscală RO1589932, care cuprind situația poziției financiare la data de 31 decembrie 2021, situația rezultatului global, situația modificărilor capitalului propriu și situația fluxurilor de trezorerie pentru exercițiul financiar încheiat la această dată, precum și un sumar al politicilor contabile semnificative și notele explicative.
2. Situațiile financiare la 31 decembrie 2021 se identifică astfel:

➤ Activ net/ Total capitaluri proprii:	422.392.171 lei
➤ Rezultat net al exercițiului financiar – profit:	50.302.057 lei
3. În opinia noastră, cu excepția efectelor ajustărilor necesare asupra situațiilor financiare ale aspectelor prezentate în paragraful 4, din secțiunea *Baza pentru opinia cu rezerve* a raportului nostru, situațiile financiare anexate prezintă fidel, sub toate aspectele semnificative, poziția financiară a Regiei la data de 31 decembrie 2021 și performanța sa financiară și fluxurile sale de trezorerie aferente exercițiului încheiat la data respectivă, în conformitate cu Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (“OMFP 2844/2016”).

Baza pentru opinia cu rezerve

4. Așa cum este prezentat în Nota 10 Regia a înregistrat la 31 decembrie 2021 venituri din servicii prestate în suma de 335.343.607 RON și creante de încasat de la clienți în suma de 735.907.997 RON RON, reprezentând estimări contabile rezultate din aplicarea mecanismelor de împărțire a riscurilor în executia anului 2020 și 2021 pentru activitatea de ruta și terminal, în cadrul ciclului de reglementare ce acoperă perioada 2020-2024 conform Regulamentelor de punere în aplicare (UE) 2019/317 și 2020/1627 al Comisiei Europene privind măsurile excepționale pentru a treia perioadă de referință (2020-2024) a sistemului de performanță și de tarifare din cadrul Cerului Unic European luate în contextul pandemiei COVID-19. Aceste valori

reprezintă ajustări privind nerealizarea unităților de servicii prognozate în perioada de referință și sunt determinate pe baza costurilor globale înregistrate, conform criteriilor stabilite de regulamentele europene aplicabile. Înregistrarea activului reprezentat de creanțele de încasat de la clienți pe baza celor menționate anterior nu îndeplinește criteriile de recunoaștere prevăzute de Standardele Internaționale de Raportare Financiară adoptate de Uniunea Europeană cu modificările ulterioare, aprobate prin Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2844/2016. Prin urmare, veniturile din serviciile prestate ale anului financiar 2021 sunt supraevaluate cu 335.343.607 RON, creanțele de încasat de la clienți sunt supraevaluate cu suma de 735.907.997 RON, iar rezultatul raportat al anului 2021 este supraevaluat cu suma de 400.564.390 RON.

5. Am desfășurat auditul nostru în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit ("ISA"), Regulamentul UE nr. 537 al Parlamentului și al Consiliului European (în cele ce urmează „Regulamentul”) și Legea nr.162/2017 („Legea”). Responsabilitățile noastre în baza acestor standarde sunt descrise detaliat în secțiunea "Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare" din raportul nostru. Suntem independenți față de Societate, conform Codului Etic al Profesioniștilor Contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (codul IESBA), conform cerințelor etice care sunt relevante pentru auditul situațiilor financiare în România, inclusiv Regulamentul și Legea, și ne-am îndeplinit responsabilitățile etice conform acestor cerințe și conform Codului IESBA. Credem că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră cu rezerve.

Aspecte cheie de audit

6. Aspectele cheie de audit sunt acele aspecte care, în baza raționamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanță pentru auditul situațiilor financiare ale perioadei curente. Aceste aspecte au fost abordate în contextul auditului situațiilor financiare în ansamblu și în formarea opiniei noastre asupra acestora și nu oferim o opinie separată cu privire la aceste aspecte cheie.

Pe lângă aspectele descrise în paragraful 4 din Baza pentru opinia cu rezerve, am considerat ca și aspecte cheie următoarele aspecte:

Aspecte Cheie de audit

a) Obligații privind beneficiile angajaților

Regia acorda salariaților, conform prevederilor contractului de muncă, beneficii în bani în funcție de vechimea în muncă și, respectiv, la pensionare. Aceste beneficii reprezintă un număr variabil de salarii, diferențiate în funcție de categoria profesională a salariatului.

Nivelul acestor beneficii este de 509.619.551 RON, respectiv de 517.679.545 RON la 31 decembrie 2020.

Datorită nivelului semnificativ al valorii acestor beneficii a ipotezelor folosite, considerăm ca acestea reprezintă un aspect cheie de audit.

b) Recunoașterea veniturilor

Regia înregistrează venituri în baza Convenției Internaționale privind cooperarea pentru siguranța spațiului de navigare ce asigură statelor membre un sistem comun de taxare a rutelor (o taxare unica a

Modul de abordare al auditului cu privire la aspectele cheie

Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele:

- înțelegerea raționamentelor ipotezelor aplicate de conducere pentru fiecare din categoriile de beneficii;
- discuții cu reprezentanții departamentelor de specialitate, respectiv experții externi care au furnizat asistența în calculul acestor beneficii pentru a înțelege și a confirma ipotezele folosite în calcul;
- revizuirea modelelor de calcul pregătite de actuarul extern al Regiei și evaluarea rezonabilității variabilelor incluse în calcul;
- evaluarea adecvării informațiilor prezentate comparativ cu informațiile statistice istorice;
- înțelegerea controlului intern existent cu privire la modul de determinare acordare a beneficiilor pentru salariați, inclusiv verificarea prevederilor incluse în contractul de muncă.

Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele:

- înțelegerea și evaluarea metodologiei utilizate, respectiv a consecvenței aplicării acesteia de la un exercițiu financiar la altul;
- înțelegerea controlului intern existent cu privire de modul de

Aspecte Cheie de audit

zborului).

Eurocontrol reprezintă autoritatea care asigura implementarea acestei Convenții oferind tuturor statelor membre servicii de calculare, facturare colectare prin intermediul Oficiului Central de Tarife de Rută.

Veniturile astfel obținute sunt reglementate, pe cicluri de reglementare, periodic, la finalul fiecărui ciclu se procedează la regularizarea nivelului acestora, respectiv recuperarea supra/ sub tarifarilor. Ciclul de reglementare curent acoperă perioada 2020 — 2024, pentru care la acest moment nu exista un plan de performanță în vigoare aprobat de Comisia Europeană la data opiniei noastre de audit, dar care va fi submis spre aprobare.

Regia a analizat regularizările de venituri obținute de la Eurocontrol pentru activitatea de ruta și estimate a se produce la finalul ciclului de reglementare.

Datorită aspectelor prezentate mai sus, am considerat recunoașterea veniturilor pentru activitatea de ruta un aspect cheie de audit

Modul de abordare al auditului cu privire la aspectele cheie

- determinare a regularizărilor de venituri;
- revizuirea acurateții completitudinii veniturilor înregistrate pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2021 (inclusiv proceduri de confirmare a tranzacțiilor în relația cu Eurocontrol);
- evaluarea adecvării modului de prezentare a informațiilor în notele explicative la situațiile financiare.
- Înțelegerea și analizarea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/1627 al Comisiei Europene privind măsurile excepționale pentru a treia perioadă de refeință (2020-2024) a sistemului de performanță și tarifare din cadrul Cerului unic european luate în contextul pandemiei de Covid -19

Alte aspecte

7. Situațiile financiare ale Regiei pentru exercițiul financiar încheiat la 31 Decembrie 2020 au fost auditate de un alt auditor independent care a exprimat o opinie cu rezerve în legatură cu supraestimarea veniturilor din servicii prestate și ale creanțelor de încasat de la clienți în suma de 400.564.390 RON, datorită neindeplinirii criteriilor de recunoaștere prevăzute de Standardele Internaționale de Raportare Financiară, aprobate prin Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr 2844/2016

Alte informații – Raportul Administratorilor și Declarația nefinanciară

8. Administratorii sunt responsabili pentru întocmirea și prezentarea altor informații în conformitate cu OMFP nr. 2844/2016, punctele 15-19. Administratorii sunt de asemenea responsabili și pentru acel control intern pe care îl consideră necesar pentru a permite întocmirea și prezentarea Raportului Administratorilor și a Declarației nefinanciare care să nu conțină denaturări semnificative datorate fraudei sau erorii.
9. Acele alte informații cuprind Raportul administratorilor, care include și declarația nefinanciară, dar nu cuprind situațiile financiare și raportul auditorului cu privire la acestea.
10. Opinia noastră cu privire la situațiile financiare nu acoperă și aceste alte informații și cu excepția cazului în care se menționează explicit în raportul nostru, nu exprimăm nici un fel de concluzie de asigurare cu privire la acestea.
11. În legătură cu auditul situațiilor financiare pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2021, responsabilitatea noastră este să citim acele alte informații și, în acest demers, să apreciem dacă acele alte informații sunt semnificativ inconsecvente cu situațiile financiare, sau cu cunoștințele pe care noi le-am obținut în timpul auditului, sau dacă ele par a fi denaturate semnificativ.
12. În ceea ce privește Raportul administratorilor și Declarația nefinanciară, am citit și raportăm dacă acestea au fost întocmite, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cerințele OMFP nr. 2844/2016, punctele 15-19.

În baza exclusiv a activităților care trebuie desfășurate în cursul auditului situațiilor financiare, în opinia noastră:

- a) Informațiile prezentate în Raportul administratorilor și Declarația nefinanciară pentru exercițiul financiar pentru care au fost întocmite situațiile financiare sunt în concordanță, în toate aspectele semnificative, cu situațiile financiare;

- b) Raportul administratorilor și Declarația nefinanciară au fost întocmite, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu informațiile prevăzute la punctele 15-19 din OMFP nr. 2844/2016.

În plus, în baza cunoștințelor și înțelegerii noastre cu privire la Regie și la mediul acesteia, dobândite în cursul auditului situațiilor financiare pentru exercițiul financiar încheiat la data de 31 decembrie 2021, ni se cere să raportăm dacă am identificat denaturări semnificative în Raportul administratorilor și Declarația financiară. Cu excepția efectelor aspectelor descrise în secțiunea *Baza pentru opinia cu rezerve* din raportul nostru, nu avem nimic de raportat cu privire la acest aspect.

Responsabilitățile conducerii și ale persoanelor responsabile cu guvernanta pentru situațiile financiare

13. Conducerea este responsabilă pentru întocmirea și prezentarea fidelă a situațiilor financiare în conformitate cu OMFP nr. 2844/2016 și pentru acel control intern pe care conducerea îl consideră necesar pentru a permite întocmirea de situații financiare lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.
14. În întocmirea situațiilor financiare, conducerea este responsabilă pentru evaluarea capacității Regiei de a-și continua activitatea, prezentând, dacă este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activității și utilizând principiul continuității activității ca bază a contabilității, cu excepția cazului în care conducerea fie intenționează să lichideze Regia sau să oprească operațiunile, fie nu are nici o altă alternativă realistă în afara acestora.
15. Persoanele responsabile cu guvernanta sunt responsabile pentru supravegherea procesului de raportare financiară al Regiei.

Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare

16. Obiectivele noastre constau în obținerea unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, sunt lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare, precum și în emiterea unui raport al auditorului care include opinia noastră. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție a faptului că un audit desfășurat în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă, dacă aceasta există. Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă, fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate preconiza, în mod rezonabil,

că acestea, individual sau cumulat, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor, luate în baza acestor situații financiare.

17. Ca parte a unui audit în conformitate cu ISA, exercităm raționamentul profesional și menținem scepticismul profesional pe parcursul auditului. De asemenea:

- Identificăm și evaluăm riscurile de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, cauzată fie de fraudă, fie de eroare, proiectăm și executăm proceduri de audit ca răspuns la respectivele riscuri și obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră. Riscul de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de fraudă este mai ridicat decât cel de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de eroare, deoarece fraudă poate presupune înțelegeri secrete, fals, omisiuni intenționate, declarații false și evitarea controlului intern.
- Înțelegem controlul intern relevant pentru audit, în vederea proiectării de proceduri de audit adecvate circumstanțelor, dar fără a avea scopul de a exprima o opinie asupra eficacității controlului intern al Societății.
- Evaluăm gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate și caracterul rezonabil al estimărilor contabile și al prezentărilor aferente de informații realizate de către conducere.
- Formulăm o concluzie cu privire la gradul de adecvare a utilizării de către conducere a contabilității pe baza continuității activității și determinăm, pe baza probelor de audit obținute, dacă există o incertitudine semnificativă cu privire la evenimente sau condiții care ar putea genera îndoieli semnificative privind capacitatea Societății de a-și continua activitatea. În cazul în care concluzionăm că există o incertitudine semnificativă, trebuie să atragem atenția în raportul auditorului asupra prezentărilor aferente din situațiile financiare sau, în cazul în care aceste prezentări sunt neadecvate, să ne modificăm opinia. Concluziile noastre se bazează pe probele de audit obținute până la data raportului auditorului. Cu toate acestea, evenimente sau condiții viitoare pot determina Societatea să nu își mai desfășoare activitatea în baza principiului continuității activității.

- Evaluăm prezentarea, structura și conținutul general al situațiilor financiare, inclusiv al prezentărilor de informații, și măsura în care situațiile financiare reflectă tranzacțiile și evenimentele care stau la baza acestora într-o manieră care realizează prezentarea fidelă.
18. Comunicăm persoanelor responsabile cu guvernarea, printre alte aspecte, aria planificată și programarea în timp a auditului, precum și principalele constatări ale auditului, inclusiv orice deficiențe semnificative ale controlului intern, pe care le identificăm pe parcursul auditului.
  19. De asemenea, furnizăm persoanelor responsabile cu guvernarea o declarație că am respectat cerințele etice relevante privind independența și că le-am comunicat toate relațiile și alte aspecte despre care s-ar putea presupune, în mod rezonabil, că ne afectează independența și, acolo unde este cazul, măsurile de protecție aferente.
  20. Dintre aspectele pe care le-am comunicat persoanelor însărcinate cu guvernarea, stabilim acele aspecte care au avut o mai mare importanță în cadrul auditului asupra situațiilor financiare din perioada curentă și, prin urmare, reprezintă aspecte cheie de audit. Descriem aceste aspecte în raportul nostru de audit, cu excepția cazului în care legislația sau reglementările împiedică prezentarea publică a aspectului respectiv sau a cazului în care, în circumstanțe extrem de rare, considerăm ca un aspect nu ar trebui comunicat în raportul nostru deoarece se preconizează în mod rezonabil ca beneficiile interesului public să fie depășite de consecințele negative ale acestei comunicări.

Raport cu privire la alte dispoziții legale și de reglementare

21. Am fost numiți de Consiliul de Administrație prin hotărârea nr.22942 din data de 21.12.2021 să audităm situațiile financiare ale R.A. ROMATSA pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2021. Durata totală neîntreruptă a angajamentului nostru este de 3 ani, acoperind exercițiile financiare încheiate la 31 decembrie 2021 până la 31 decembrie 2023.

Confirmăm că:

- Opinia noastră de audit este în concordanță cu raportul suplimentar prezentat Comitetului de Audit al Regiei, pe care l-am emis în aceeași dată în care am emis și acest raport. De asemenea, în desfășurarea auditului nostru, ne-am păstrat independența față de entitatea auditată.
- Nu am furnizat pentru Regie serviciile non audit interzise, menționate la articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul UE nr.537/2014.

București,
26 mai 2022

Madeline Alexander, Partener Audit
Înregistrată în Registrul Public Electronic ASPAAS cu nr. AF36

Autoritatea Pentru Supravegherea Publică a
Activității de Audit Statutar (ASPAAS)
Auditor financiar: Alexander Madeline Dalila
Registrul Public Electronic: AF36

Pentru și în numele societății TGS Romania Assurance and Advisory Business Services SRL
Înregistrată în Registrul Public Electronic ASPAAS cu nr. FA91

Autoritatea pentru Supraveghere Publică a
Activității de Audit Statutar (ASPAAS)
Firma de Audit: TGS ROMANIA ASSURANCE
& ADVISORY BUSINESS SERVICES S.R.L.
Registrul Public Electronic: FA91

R.A. ROMATSA
SITUATIA POZITIEI FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate în LEI, dacă nu este indicat altfel)

	Nota	31 decembrie 2021	31 decembrie 2020
ACTIVE			
Active imobilizate			
Imobilizari corporale	5	312.563.243	315.132.464
Imobilizari necorporale	6	70.073.779	80.005.656
Drepturi de utilizare a activelor în leasing		22.516.510	23.783.610
Investitii în entitati asociate	8	-	-
Alte investitii	7	109.091.901	1.292.023
Creante privind impozitul amanat	15	-	-
Total active imobilizate		514.245.433	420.213.753
Active curente			
Alte investitii (titluri de stat pe termen scurt)	7	-	146.082.000
Stocuri	9	12.113.681	12.114.439
Cienti si conturi asimilate (Creante comerciale)	10	875.719.853	546.354.605
Cheltuieli înregistrate în avans	11	18.680.094	18.022.842
Alte active circulante	12	16.812.979	17.992.282
Impozit pe profit de recuperat	15	-	-
Numerar si echivalente de numerar	13	15.812.812	23.123.848
Total active curente		939.139.419	763.690.016
Total active		1.453.384.852	1.183.903.769
CAPITALURI PROPRII SI DATORII			
Capitaluri proprii			
Patrimoniu	14	376.954.042	376.954.042
Rezerve legale		37.148.815	34.633.712
Rezultat reportat si alte rezerve		8.289.314	(42.878.599)
Total capitaluri proprii		422.392.171	368.709.155
Datorii pe termen lung			
Venturi înregistrate în avans	19	10.708.651	10.205.844
Obligatii privind beneficiile angajatilor	17	467.677.150	461.867.077
Alte datorii pe termen lung	18	340.113.432	154.725.068
Total datorii pe termen lung		818.499.233	626.797.989
Datorii curente			
Datorii comerciale	16	39.479.966	37.413.506
Datorii privind impozitul pe profit curent	15	-	-
Obligatii curente privind beneficiile angajatilor	17	106.222.315	94.136.980
Provizioane	20	56.758.768	45.395.310
Alte datorii curente	21	10.032.399	11.450.829
Total datorii curente		212.493.448	188.396.625
Total datorii		1.030.992.681	815.194.614
Total capitaluri proprii si datorii		1.453.384.852	1.183.903.769

Aceste situatii financiare au fost aprobate de catre conducerea Regiei la data de 26/05/2022 si semnate în numele acestora de catre:

Felix Corneliu ARDELEAN
ADMINISTRATOR
Semnatura _____

Marius Adrian CIJOC
DIRECTOR GENERAL
Semnatura _____

Cristian CÎTU - RADU
p.DIRECTOR ECONOMIC
Semnatura _____

Notele atasate constituie parte integranta a acestor situatii financiare.

R.A. ROMATSA
SITUATIA REZULTATULUI GLOBAL
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

	Nota	2021	2020
Cifra de afaceri	22	995.854.688	879.104.097
Alte venituri din exploatare	23	6.953.425	4.469.924
Salarii si alte drepturi de personal		(728.838.986)	(582.202.224)
Depreclere si amortizare		(51.633.828)	(50.522.921)
Contributia la Eurocontrol		(39.032.420)	(34.251.746)
Contributia la planuri de contributii determinate		(32.681.625)	(18.782.047)
Alte servicii efectuate de terti		(25.432.800)	(26.847.156)
Alte cheltuieli de exploatare	24	(72.654.205)	(102.107.343)
Rezultat din exploatare		52.534.249	(31.139.416)
(Cheltuieli financiare)/Venituri financiare, net	25	(2.232.192)	8.877.660
Profit / (Pierdere) Inainta de Impozitul pe profit		50.302.057	(22.261.756)
Cheltuiala cu impozitul pe profit	15	-	-
Profitul / (Pierderea) perioadei atribuibil Proprietarului Regiei		50.302.057	(22.261.756)
Alte elemente ale rezultatului global			
Elemente care nu vor fi niciodata reclasificate in profit sau pierdere:			
Castiguri / (Pierderi) actuariale privind planurile de beneficii determinate, net de taxe	17	3.380.959	(51.307.196)
Alte miscari		-	-
Efectul impozitului asupra altor elemente ale rezultatului global	17	-	-
Alte elemente ale rezultatului global, net de taxe		3.380.959	(51.307.196)
Total rezultat global		53.683.016	(73.568.952)

Aceste situatii financiare au fost aprobate de catre conducerea Regiei la data de 26/05/2022 si semnate in numele acestora de catre:

Felix Corneliu ARDELEAN
ADMINISTRATOR
Semnatura _____

Marius Adrian COJOC
DIRECTOR GENERAL
Semnatura _____

Cristian CITU - RADU
p.DIRECTOR ECONOMIC
Semnatura _____

R.A. ROMATSA
SITUATIA MODIFICARILOR CAPITALURILOR PROPRII
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
 (toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

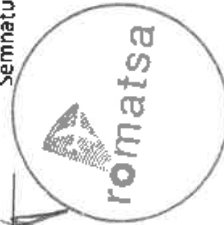
	Patrimoniul	Rezerve legale	Rezultatul reportat si alte rezerve	Total
Sold la 1 Ianuarie 2021	376.954.042	34.633.712	(42.878.599)	368.709.155
Rezultatul global aferent perioadei:				
Profit/(Pierdere) exercitiului	-	-	50.302.057	50.302.057
Alte miscari	-	-	-	-
Alte elemente ale rezultatului global, din care:				
Recunoastere castig/ (pierdere) actuarial, net de taxe	-	-	3.380.959	3.380.959
Cresterea rezervei legale	-	2.515.103	(2.515.103)	-
Total rezultat global al perioadei	-	2.515.103	51.167.913	53.683.016
Total contributii de la si distribuiti catre Statul Roman:				
Distribuirea profitului catre Statul Roman	-	-	-	-
Total tranzactii cu Statul Roman	-	-	-	-
Sold la 31 decembrie 2021	376.954.042	37.148.815	8.289.314	422.392.171

Aceste situatii financiare au fost aprobate de catre conducerea Regiei la data de 26/05/2022 si semnate in numele acestora de catre:

Felix Corneliu ARDELEAN
 ADMINISTRATOR
 Semnatura

Marius Adrian COJOC
 DIRECTOR GENERAL
 Semnatura

Cristian CITU - RADU
 p.DIRECTOR ECONOMIC
 Semnatura

Notele atasate sunt parte integranta din situatiile financiare.

R.A. ROMATSA
SITUATIA MODIFICARILOR CAPITALURILOR PROPRII
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
 (toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

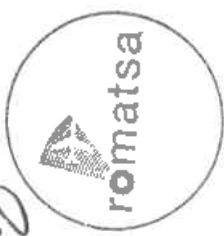
	Patrimoniul	Rezerve legale	Rezultatul reportat si alte rezerve	Total
Sold la 1 Ianuarie 2020	376.954.042	34.633.712	30.690.353	442.278.107
Rezultatul global aferent perioadei:				
Profitul/(Pierderea) exercitiului	-	-	(22.261.756)	(22.261.756)
Alte miscari	-	-	-	-
Alte elemente ale rezultatului global, din care:				
Recunoastere castig/ (pierdere) actuarial, net de taxe	-	-	(51.307.196)	(51.307.196)
Cresterea rezervei legale	-	-	-	-
Total rezultat global al perioadei	-	-	(73.568.952)	(73.568.952)
Total contributii de la si distributii catre Statul Roman:				
Distribuirea profitului catre Statul Roman	-	-	-	-
Total tranzactii cu Statul Roman	-	-	-	-
Sold la 31 decembrie 2020	376.954.042	34.633.712	(42.878.599)	368.709.155

Aceste situatii financiare au fost aprobate de catre conducerea Regiei la data de 26/05/2022 si semnate in numele acesteia de catre:

Felix Corneliu ARDELEAN
 ADMINISTRATOR
 Semnatura

Marius Adrian COJOC
 DIRECTOR GENERAL
 Semnatura

Cristian CITU - RADU
 p.DIRECTOR ECONOMIC
 Semnatura

Notele atasate sunt parte integranta din situatiile financiare.

R.A. ROMATSA
SITUATIA FLUXURILOR DE TREZORERIE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Fluxuri de trezorerie din activitatea de exploatare:		
Profitul / (Pierdere) exercitiului inaintea Impozitarii	50.302.057	(22.261.756)
Ajustari pentru elemente nemonetare:		
Cheltuieli de exploatare privind deprecierea si amortizarea	48.662.084	47.647.565
Amortizare aferenta dreptului de utilizare active in leasing	2.971.745	2.875.356
(Castig)/Pierdere neta din vanzarea de imobilizari corporale	372.405	266.434
Deprecierea/(reversare provizion) clientilor si conturilor asimilate, net	(13.401.239)	10.370.418
Venituri din dobanzi	(926.469)	(4.236.847)
Cheltuieli cu dobanzi	6.126.265	1.201.266
Provizioane	6.684.423	12.681.923
Venituri din subventii	(3.713.488)	(2.403.461)
Fluxuri de numerar inainte de modificarile capitalului circulant	97.069.654	46.140.897
Modificari in stocuri	758	(1.105.163)
Modificari in clienti si conturi asimilate	(291.322.970)	(424.697.157)
Modificari in cheltuieli inregistrate in avans	(657.252)	(3.891.751)
Modificari in alte active circulante	-	-
Modificari in datorii	(1.372.900)	10.169.615
Modificari in venituri in avans	502.807	(12.143.673)
Modificarile capitalului circulant	(195.779.903)	(385.527.232)
Impozit pe profit platit	-	-
Dobanzi platite	(6.126.265)	(1.201.266)
Numerar net utilizat in/ (generat din) activitatea de exploatare	(201.906.169)	(386.728.497)
Fluxuri de numerar utilizate in activitatea de investitii:		
Achizitii de imobilizari	(29.547.758)	(59.291.172)
Incasari din vanzarea imobilizariilor	720	166.350
Imprumuturi (acordate)/restituite si imobilizari financiare	38.282.122	(3.773.805)
(Achizitii de)/Incasari din obligatiuni si titluri de trezorerie, depozite cu scadenta peste 3 luni	-	-
Dobanzi incasate	2.201.930	4.251.995
Numerar net generat in/(utilizat in) activitatea de investitii	10.937.014	(58.646.632)
Fluxuri de numerar utilizate in activitatea de finantare:		
Plati aferente leasing Finantare primita/(Plati) aferente leasing	(3.288.081)	(2.975.062)
Imprumuturi primite	186.946.200	132.100.000
Numerar net generat in activitatea de finantare	183.658.119	129.124.938
Cresterea/(Scaderea) neta a numerarului si a echivalentelor de numerar	(7.311.036)	(316.250.192)
Numerar si echivalente de numerar la 1 ianuarie	23.123.848	339.374.040
Numerar si echivalente de numerar la 31 decembrie	15.812.812	23.123.848

Aceste situatii financiare au fost aprobate de catre conducerea Regiei la data de **26/05/2022** si semnate in numele acesteia de catre:

Felix Corneliu ARDELEAN
ADMINISTRATOR
Semnatura _____

Marius Adrian COJOC
DIRECTOR GENERAL
Semnatura _____

Cristian CITU - RADU
p.DIRECTOR ECONOMIC
Semnatura _____

romatsa

Notele atasate sunt parte integranta din situatiile financiare.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

---

1. BAZELE ORGANIZARII SI INFORMATII GENERALE

R.A. ROMATSA (Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian, „Regia” sau „ROMATSA”) a fost înființată la 1 decembrie 1990 prin Hotărârea Guvernului („HG”) nr. 74/1991, modificată prin HG 731/1992, cu modificările și completările ulterioare, republicată în Monitorul Oficial nr. 500/20.07/2009, care au la baza Legea nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale. Regia este deținută integral de Statul român și administrează patrimoniul public al statului.

În conformitate cu Art. 5 din Legea nr. 15 din 7 august 1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, Regia autonomă este proprietara bunurilor din patrimoniul său, iar în exercitarea dreptului de proprietate, Regia autonomă posedă, folosește și dispune, în mod autonom, de bunurile pe care le are în patrimoniu, sau le culege fructele, după caz, în vederea realizării scopului pentru care a fost constituită.

Adresa de înregistrare a Regiei este Bd. Ion Ionescu de la Brad nr. 10, Sector 1, București, România.

Principalele activități ale Regiei sunt exploatarea spațiului aerian al României și furnizarea de servicii de navigație aeriană, incluzând servicii de trafic aerian, navigație și supraveghere în domeniul aeronautic, servicii meteorologice aeronautice, servicii de căutare și salvare, servicii de informare aeronautică, precum și coordonarea operațiunilor de căutare și salvare a aeronavelor aflate în pericol și a supraviețuitorilor unui accident aviatic produs în regiunea de informare a zborurilor FIR - București. Principalele servicii de navigație aeriană furnizate de către Regie sunt serviciile de ruta și serviciile de terminal. Regia este organizată în două direcții de servicii de navigație aeriană de ruta (DSNAR Arad și Constanta), o direcție regională (DR București), 13 direcții de servicii de navigație aeriană (DSNA București, Craiova, Oradea, Timisoara, Tulcea, Baia Mare, Satu Mare, Sibiu, Targu Mures, Iasi, Suceava, Cluj și Bacau) și Administrația Centrală.

Regia poate fi delegată de către Ministerul Transporturilor să reprezinte România în relațiile cu Organizația Internațională privind Securitatea Navigației Aeriene EUROCONTROL.

Tarife

a) Activitatea de ruta

Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/317 al Comisiei din 11 februarie 2019 de instituire a unui sistem de performanță și de tarifare în cadrul cerului unic european și de abrogare a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) nr. 390/2013 și (UE) nr. 391/2013, reprezintă cadrul legal actual pentru stabilirea bazei de cost a tarifelor, calculul ratelor unitare a tarifelor pentru utilizatorii spațiului aerian, ajustarea în funcție de inflație, mecanismul de împărțire a riscurilor în materie de trafic, mecanismul de împărțire a riscurilor în materie de costuri.

Având în vedere situația deosebită generată de pandemia de COVID-19, a fost aprobat Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1627 al comisiei din 3 noiembrie 2020 privind măsurile excepționale pentru a treia perioadă de referință (2020-2024) a sistemului de performanță și de tarifare din cadrul Cerului unic european luate în contextul pandemiei de COVID-19

Statele membre pot scuti anumite categorii de zboruri de la plata tarifelor de ruta, cum ar fi: zborurile militare efectuate de aeronave ale unui stat membru sau ale oricărei țări terțe, zborurile efectuate exclusiv în scopul verificării sau testării echipamentelor utilizate sau destinate utilizării ca mijloace de asistență de la sol pentru navigația aeriană. Prin Intermediul Regulamentului, statele membre acoperă costurile serviciilor pe care furnizorii de servicii de navigație aeriană le-au furnizat zborurilor scutite de tarife de navigație aeriană de rută sau terminală.

În anul 1996 România a aderat prin Legea nr. 44/27.05.1996 la Convenția internațională EUROCONTROL, privind cooperarea pentru siguranța navigației aeriene, încheiată la 13 decembrie 1960. Astfel, serviciile de navigație aeriană prestate pe teritoriul României se supun deciziilor și procedurilor Organizației Europene pentru Siguranța Navigației Aeriene (EUROCONTROL) în ceea ce privește implementarea obiectivelor comune din domeniul navigației aeriene și a măsurilor necesare pentru asigurarea siguranței și regularității fluxurilor de trafic aerian, precum și în ceea ce privește aplicarea sistemului comun de tarifare și colectare a remunerației serviciilor de navigație aeriană prestate operatorilor aeriieni (CRCO). În baza Anexei IV „Dispoziții privind sistemul comun de tarife de rută” la Convenția EUROCONTROL, acesta colectează sumele datorate de operatorii aeriieni ca remunerație a costurilor efectuate de furnizorii de servicii de navigație aeriană și le distribuie acestora periodic. Aceste sume nu pot fi utilizate decât strict pentru furnizarea serviciilor de navigație aeriană de rută și asigurarea continuității și dezvoltării acestora.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate în LEI, dacă nu este indicat altfel)

---

1. BAZELE ORGANIZARII SI INFORMATII GENERALE (continuare)

Tarife (continuare)

a) Activitatea de ruta (continuare)

Facturarea, de catre EUROCONTROL, in numele ROMATSA, a serviciilor de navigatie aeriana de ruta se face prin aplicarea unui tarif unitar de ruta global la un numar de unitati de servicii de ruta:

- Tariful unitar global este compus din tariful unitar national, stabilit conform Regulamentelor si regulilor mentionate mai sus, si tariful unitar administrativ, stabilit de catre EUROCONTROL pentru acoperirea serviciilor sale de facturare si colectare a tarifelor pentru serviciile de navigatie aeriana de ruta;
- Unitatea de servicii de ruta pentru fiecare zbor reprezinta produsul dintre un factor de distanta zburata in spatiul aerian al Romaniei si un factor de greutate a aeronavei.

b) Activitatea de terminal

Tarifele pentru activitatea de terminal nereglementat sunt percepute pentru serviciile de navigatie aeriana prestate in zonele de control ale aeroporturilor si sunt aprobate de catre Consiliul de Administratie al Regiei. Tarifele sunt diferentiate in functie de aeroport, tipul zborului si greutatea maxima admisa la decolare (MTOW). Tarifele de navigatie aeriana terminala reglementata prestate in zona de terminal aferenta Aeroporturi Bucuresti sunt supuse prevederilor Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/317 al Comisiei din 11 februarie 2019 de instituire a unui sistem de performanță și de tarificare în cadrul cerului unic european și de abrogare a Regulamentelor de punere în aplicare (UE) nr. 390/2013 și (UE) nr. 391/2013.

2. BAZELE INTOCMIRII SITUATIILOR FINANCIARE

(a) Declaratie de conformitate

Situațiile financiare ale Regiei au fost întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară adoptate de Uniunea Europeana („IFRS”) în vigoare la data de raportare a Societății, respectiv 31 decembrie 2021 și în conformitate cu prevederile Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 2.844/2016, pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, cu modificările și clarificările ulterioare. Aceste prevederi corespund cerințelor Standardelor Internaționale de Raportare Financiară, adoptate de către Uniunea Europeană.

(b) Bazele întocmirii situațiilor financiare

Situațiile financiare sunt întocmite în conformitate cu principiul continuității activității.

Situațiile financiare au fost pregătite pe baza costului prezumat, cu excepția activelor intangibile care sunt exprimate la cost istoric așa cum este explicat în politicile contabile. Costul istoric este în general bazat pe valoarea justă a contraprestației efectuată în schimbul activelor.

În primul set de situații financiare întocmite conform IFRS, Regia a aplicat IAS 29 Raportarea financiară în economii hiperinflaționiste, corectând costul istoric al capitalului social (patrimoniul regiei) și rezervelor legale cu efectul inflației, până la data de 31 decembrie 2003. Aceste ajustări au fost înregistrate în contul de rezultat raportat.

(c) Moneda functionala si moneda de prezentare

Situațiile financiare sunt prezentate în LEI Romanesti („RON” sau „LEI”), care reprezintă moneda functionala a Regiei. Toate valorile sunt rotunjite până la cea mai apropiată unitate RON.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

---

2. BAZELE INTOCMIRII SITUATIILOR FINANCIARE (continuare)

(d) Utilizarea estimarilor si rationamentelor profesionale

Pregatirea situatiilor financiare in conformitate cu IFRS presupune utilizarea unor estimari din partea conducerii Regiei, judecati si presupunerii ce afecteaza aplicarea politicilor contabile, precum si valoarea raportata a activelor, datoriilor, veniturilor si cheltuielilor. Rezultatele realizate pot fi diferite de aceste estimari, depinzand de schimbarile intervenite in ipotezele folosite si de conditiile economice diferite fata de cele previzionate initial.

Estimările și presupunerile sunt revizuite periodic. Revizuirile estimarilor contabile sunt recunoscute in perioada in care estimarea este revizuita, daca revizuirea afecteaza doar acea perioada, sau in perioada in care estimarea este revizuita si perioadele viitoare daca revizuirea afecteaza atat perioada curenta, cat si perioadele viitoare.

Estimari contabile, ipoteze si rationamente fundamentale

Provizioane

La sfarsitul fiecarei perioade Regia stabileste provizioane, pe baza unei estimari rezonabile a cheltuielii necesare stingerii obligatiilor prezente. Regia recunoaste provizioane in concordanta cu politica contabila prezentata in Nota 4. Provizioanele sunt revazute la fiecare raportare si ajustate pentru a reflecta cele mai rezonabile estimari.

De asemenea, Regia recunoaste provizioane pentru beneficiile acordate angajatilor in concordanta cu IAS 19 „Beneficiile angajatilor” asa cum este prezentat in politica contabila mentionata in Nota 4. Conform contractului colectiv de munca și a contractelor individuale de muncă, Regia furnizeaza beneficii in bani pentru salariatii, la pensionare, in functie de vechimea in munca si categoria de personal din care face parte in conformitate cu contractul individual de munca. Regia face estimari asupra numarului de angajati care se vor pensiona in anii urmasori, asupra probabilitatii unei reduceri a numarului de salariatii, asupra ratei de inflatie si a celei de actualizare si recunoaste provizioane in functie de aceste estimari (Nota 17).

Ajustari pentru deprecierea creantelor

Evaluarea pentru deprecierea creanțelor este efectuată individual și se bazează pe cea mai bună estimare a conducerii privind valoarea prezentă a fluxurilor de numerar care se așteaptă a fi primite. Regia își revizuieste creanțele comerciale și de altă natură la fiecare dată a poziției financiare, pentru a evalua dacă trebuie să înregistreze în contul de profit și pierdere o depreciere de valoare. Raționamentul profesional al conducerii este necesar în special pentru estimarea valorii și pentru coordonarea fluxurilor de trezorerie viitoare atunci când se determină pierderea din deprecieri. Aceste estimări se bazează pe ipoteze privind mai mulți factori, iar rezultatele reale pot fi diferite, ducând la modificări viitoare ale ajustărilor.

Ajustările pentru deprecierea creanțelor aferente clienților pentru servicii de navigație de rută și terminal sunt stabilite prin aplicarea metodei simplificate din IFRS 9 Instrumente financiare și are la bază rata de neîndeplinire a obligațiilor luând în considerare ultimii 5 ani de date istorice.

Ajustari pentru deprecierea activelor imobilizate

În conformitate cu IAS 36, imobilizările necorporale si corporale sunt analizate pentru a identifica dacă prezintă indicii de depreciere la data bilanțului. Dacă valoarea contabilă netă a unui activ este mai mare decât valoarea lui recuperabilă, o pierdere din depreciere este recunoscută pentru a reduce valoarea netă contabilă a activului respectiv la nivelul valorii recuperabile. Dacă motivele recunoașterii pierderii din depreciere dispar în perioadele următoare, valoarea contabilă netă a activului este majorată până la nivelul valorii contabile nete, care ar fi fost determinată dacă nicio pierdere din depreciere nu ar fi fost recunoscută.

Investitiile detinute pana la scadenta

Pentru a clasifica activele financiare ca fiind detinute pana la scadenta, Managementul Regiei se foloseste de judecata sa profesionala. Pentru ca Regia are capacitatea si intentia de a pastra titlurile de stat si obligatiunile pana la scadenta, acestea au fost clasificate ca investitii detinute pana la scadenta.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

---

3. APLICAREA STANDARDERELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ NOI ȘI REVIZUITE

Standardele și interpretările intrate în vigoare în perioada curentă

Următoarele standarde și amendamente sau îmbunătățiri la standardele existente emise de către IASB și adoptate de către UE au intrat în vigoare pentru perioada curentă:

- Amendamente la IFRS 16 „Contracte de leasing”: concesiile privind chiria ca urmare a Covid 19 pentru perioade ulterioare datei de 30 iunie 2021 (aplicabile perioadelor anuale începând cu sau după 1 aprilie 2021);
- Amendamente la IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 și IFRS 16: Reforma ratei dobânzii de referință – Faza a 2-a (aplicabilă perioadelor anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2021);
- Amendamente la IFRS 4 “Contracte de asigurare” – amânarea aplicării IFRS 9 (aplicabile perioadelor anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2021).

Adoptarea acestor amendamente și interpretări ale standardelor nu a dus la nicio modificare semnificativă a situațiilor financiare ale societății.

Standarde și amendamente la standardele existente emise de IASB și adoptate de UE, dar care nu au intrat încă în vigoare

La data emiterii situațiilor financiare, următoarele standarde, amendamente la standardele existente și interpretări emise de IASB și adoptate de UE au fost emise, dar nu intraseră în vigoare:

- IFRS 17 „Contracte de asigurare”, inclusiv Amendamente la IFRS 17 (aplicabil perioadelor anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2023);
- Amendamente la IFRS 3 „Combinări de întreprinderi” (aplicabile perioadelor anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2022);
- Amendamente la IAS 16 „Imobilizări corporale” (aplicabile perioadelor anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2022);
- Amendamente la IAS 37 “Provizioane, datorii contingente și active contingente” (aplicabile perioadelor anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2022);
- Îmbunătățiri anuale 2018-2020 (aplicabile perioadelor anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2022).

Regia nu a adoptat aceste standarde și amendamente înaintea intrării lor în vigoare. Regia nu estimează că aceste modificări vor avea un efect semnificativ asupra situațiilor financiare.

Standarde noi și amendamente la standardele existente emise de IASB, dar care nu au fost încă adoptate de UE

În prezent, IFRS adoptate de UE nu diferă semnificativ de IFRS adoptate de IASB, cu excepția următoarelor standarde, amendamente sau îmbunătățiri la standardele și interpretările existente, care nu au fost aprobate pentru a fi utilizate la data publicării situațiilor financiare:

- Amendamente la IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare: clasificarea datoriilor ca fiind pe termen scurt sau lung și clasificarea datoriilor ca fiind pe termen scurt sau lung - Amânarea datei de intrare în vigoare” (aplicabile perioadelor anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2023);
- Amendamente la IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare” și declarația nr. 2 privind aplicarea practică a IFRS “Prezentarea politicilor contabile” (aplicabile perioadelor anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2023);
- Amendamente la IAS 8 „Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori: definirea estimărilor contabile” (aplicabile perioadelor anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2023);
- Amendamente la IAS 12 „Impozitul pe profit: Impozitul pe profit amânat aferent activelor și datoriilor ce decurg dintr-o singură tranzacție” (aplicabile perioadelor anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2023);
- Amendamente la IFRS 17 „Contracte de asigurare”: aplicarea inițială a IFRS 17 și IFRS 9 – informații comparative (aplicabile perioadelor anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2023).

Regia este în curs de evaluare a efectului pe care aceste standarde, amendamente sau îmbunătățiri la standardele și interpretările existente îl pot avea asupra situațiilor financiare ale regiei în perioada inițială de aplicare.

Regia anticipează că adoptarea acestor standarde noi și amendamente la standardele existente nu va avea un impact semnificativ asupra situațiilor financiare ale regiei în perioada de aplicare inițială.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

---

3. APLICAREA STANDARDDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ NOI ȘI REVIZUITE (continuare)

Informații suplimentare cu privire la anumite standarde, amendamente la standardele existente și interpretări care pot fi folosite când este cazul

- IFRS 14 „Conturi de amânare aferente activităților reglementate” emis de IASB în 30 ianuarie 2014. Acest standard are scopul de a permite entităților care adoptă pentru prima dată IFRS, și care recunosc în prezent conturile de amânare aferente activităților reglementate conform politicilor contabile general acceptate anterioare, să continue să facă acest lucru la trecerea la IFRS.
- IFRS 17 „Contracte de asigurare” emis de IASB în 18 mai 2017. Noul standard prevede că obligațiile de asigurare trebuie să fie evaluate la o valoare actuală de realizare și oferă o abordare de evaluare și prezentare mai uniformă pentru toate contractele de asigurare. Aceste cerințe au rolul de a obține o contabilizare a contractelor de asigurare consecventă, bazată pe principii. IFRS 17 prevalează asupra IFRS 4 „Contracte de asigurare” și a interpretărilor aferente când este aplicat. Amendamentele la IFRS 17 „Contracte de asigurare” emise de IASB în 25 iunie 2020 amână data aplicării inițiale a IFRS 17 cu doi ani pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2023. În plus, amendamentele introduc simplificări și clarificări la anumite cerințe din standard și prevăd facilități suplimentare la aplicarea inițială a IFRS 17.
- Amendamente la IFRS 3 „Combinări de întreprinderi” – Definiția unei întreprinderi, emise de IASB în 22 octombrie 2018. Amendamentele au fost introduse pentru a îmbunătăți definiția unei întreprinderi. Definiția modificată subliniază faptul că produsul unei întreprinderi constă în furnizarea de bunuri și servicii clienților, în timp ce definiția anterioară s-a concentrat asupra rezultatelor sub formă de dividende, costuri mai reduse sau alte beneficii economice pentru investitori și altele. În plus față de modificarea textului definiției, Consiliul a oferit îndrumări suplimentare.
- Amendamente la IFRS 3 „Combinări de întreprinderi” – Referințe la Cadrul Conceptual cu amendamente la IFRS 3, emise de IASB în 14 mai 2020. Amendamentele: (a) actualizează IFRS 3 astfel încât să facă referire la Cadrul Conceptual din 2018 în loc de Cadrul din 1989; (b) adaugă o cerință suplimentară la IFRS 3 conform căreia, pentru tranzacții și alte evenimente care fac obiectul IAS 37 sau IFRIC 21, un dobânditor va aplica IAS 37 sau IFRIC 21 (și nu Cadrul Conceptual) pentru a identifica datoriile pe care și le-a asumat într-o combinație de întreprinderi; și (c) adaugă o mențiune explicită la IFRS 3 conform căreia un dobânditor nu va recunoaște activele contingente dobândite într-o combinație de întreprinderi.
- Amendamente la IFRS 4 „Contracte de asigurare” – Prolungirea scutirii temporare de la aplicarea IFRS 9, emise de IASB în 25 iunie 2020. Amendamentele modifică data fixă de expirare a scutirii temporare din IFRS 4 Contracte de asigurare de la aplicarea IFRS 9 Instrumente financiare, astfel încât entitățile să aplice IFRS 9 pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2023.
- Amendamente la IFRS 9 „Instrumente financiare”, IAS 39 „Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare” și IFRS 7 „Instrumente financiare: informații de prezentat” – Reforma indicelui de referință a ratei dobânzii – adoptate de UE în 26 septembrie 2019. Modificările la reforma indicelui de referință a ratei dobânzii:
  - a) schimbă anumite cerințe ale contabilității de acoperire împotriva riscurilor în sensul că entitățile vor aplica respectivele cerințe ale contabilității de acoperire împotriva riscurilor presupunând că indicele de referință a ratei dobânzii pe care se bazează fluxurile de numerar acoperite și fluxurile de numerar din instrumentul de acoperire nu se va modifica în urma reformei indicelui de referință a ratei dobânzii;
  - b) sunt obligatorii pentru toate raporturile care implică acoperire împotriva riscurilor direct afectate de reforma indicelui de referință a ratei dobânzii;
  - c) nu au scopul de a oferi remedii pentru alte consecințe care decurg din reforma indicelui de referință a ratei dobânzii (dacă o relație de acoperire împotriva riscurilor nu mai îndeplinește cerințele contabilității de acoperire din alte motive decât cele menționate de amendamente, este necesară întreruperea aplicării contabilității de acoperire); și
  - d) implică anumite prezentări de informații cu privire la măsura în care raporturile de acoperire împotriva riscurilor între entități sunt afectate de amendamente.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

---

3. APLICAREA STANDARDDELOR INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ NOI ȘI REVIZUITE (continuare)

Informații suplimentare cu privire la anumite standarde, amendamente la standardele existente și interpretări care pot fi folosite când este cazul (continuare)

- Amendamente la IFRS 9 „Instrumente financiare”, IAS 39 „Instrumente financiare: recunoaștere și evaluare”, IFRS 7 „Instrumente financiare: informații de prezentat”, IFRS 4 „Contracte de asigurare” și IFRS 16 „Contracte de leasing” – Reforma indicelui de referință a ratei dobânzii – Faza a doua, emise de IASB în 27 august 2020. Schimbările se referă la modificări privind activele financiare, datoriile financiare și datoriile de leasing, anumite cerințe privind contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor, precum și cerințe privind prezentările de informații care aplică IFRS 7 pentru a însoți amendamentele cu privire la modificări și contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor:
  - a) Modificări privind activele financiare, datoriile financiare și datoriile de leasing - IASB introduce un avantaj practic pentru modificările pe care le implică reforma (modificări care vin ca o consecință directă a reformei IBOR și operate pe o bază echivalentă din punct de vedere economic). Aceste modificări sunt contabilizate prin actualizarea ratei dobânzii efective. Toate celelalte modificări sunt contabilizate aplicând cerințele actuale ale IFRS. Un avantaj practic similar este propus pentru contabilitatea locatarului care aplică IFRS 16.
  - b) Cerințe privind contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor – conform amendamentelor, contabilitatea de acoperire nu este întreruptă doar ca urmare a reformei IBOR. Relațiile de acoperire împotriva riscurilor (și documentația aferentă) trebuie modificate pentru a reflecta schimbările la elementul acoperit, instrumentul de acoperire și riscul acoperit. Relațiile modificate de acoperire împotriva riscurilor trebuie să îndeplinească toate criteriile de calificare pentru aplicarea contabilității de acoperire, inclusiv cerințele de eficiență.
  - c) Prezentările de informații – pentru ca utilizatorii să înțeleagă natura și anvergura riscurilor care decurg din reforma IBOR la care este expusă entitatea, modul în care entitatea gestionează astfel de riscuri, progresul entității în trecerea de la indicii IBOR la alte rate de referință, precum și modul în care entitatea gestionează această trecere, amendamentele prevăd că entitatea trebuie să prezinte informații cu privire la:
    - ▣ modul în care este gestionată trecerea de la indicii de referință bazați pe rata dobânzii la alte rate de referință, progresul înregistrat la data raportării și riscurile care decurg din tranziție;
    - ▣ informațiile cantitative privind activele financiare nederivate, datoriile financiare nederivate și instrumentele derivate care continuă să folosească indicii de referință ai ratei dobânzii care fac obiectul reformei, împărțite în funcție de indicii de referință semnificativi ai ratei dobânzii;
    - ▣ în măsura în care reforma IBOR a determinat schimbări în strategia de gestionare a riscurilor implementată de entitate, o descriere a acestor schimbări și modul în care entitatea gestionează aceste riscuri.
  - d) IASB a amendat de asemenea IFRS 4 în sensul că asiguratorii care aplică scutirea temporară de la IFRS 9 să aplice amendamentele în contabilitate pentru modificările impuse direct de reforma IBOR.
- Amendamente la IFRS 10 „Situatii financiare consolidate” și IAS 28 „Investiții în entități asociate și asocieri în participație” – Vânzarea de sau contribuția cu active între un investitor și entitățile asociate sau asocierile în participație ale acestuia, emise de IASB în 11 septembrie 2014 (în 17 decembrie 2015, IASB a amânat data intrării în vigoare pe termen nedefinit). Amendamentele soluționează contradicția dintre cerințele IAS 28 și IFRS 10 și clarifică faptul că într-o tranzacție care implică o entitate asociată sau asocieri în participație, câștigurile sau pierderile sunt recunoscute atunci când activele vândute sau aduse drept contribuție reprezintă o întreprindere.
- Amendamente la IFRS 16 “Contracte de leasing” – Concesii la chirii ca urmare a Covid-19, emise de IASB în 28 mai 2020. Amendamentele scutesc locatarii de la a lua în considerare fiecare contract de leasing atunci când stabilesc dacă concesiile la chirii care apar ca efect direct al pandemiei de covid-19 constituie modificări de leasing și permit locatarilor să contabilizeze astfel de concesiuni la chirii ca și cum nu ar constitui modificări de leasing. Se aplică concesiilor la chirii ca urmare a covid-19 care reduc plățile de leasing datorate la sau înainte de 30 iunie 2021.
- Amendamente la IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare” și IAS 8 „Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori” – Definiția pragului de semnificație, emise de IASB în 31 octombrie 2018. Amendamentele clarifică definiția pragului de semnificație și cum ar trebui aplicat prin includere în ghidul de definiții.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

---

3. APLICAREA STANDARDEROR INTERNATIONALE DE RAPORTARE FINANCIARĂ NOI ȘI REVIZUITE (continuare)

Informații suplimentare cu privire la anumite standarde, amendamente la standardele existente și interpretări care pot fi folosite când este cazul (continuare)

- Amendamente la IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare” - Clasificarea datoriilor în datorii pe termen scurt și datorii pe termen lung, emise de IASB în 23 ianuarie 2020. Amendamentele oferă o abordare mai generală la clasificarea datoriilor prevăzută de IAS 1 plecând de la acordurile contractuale existente la data raportării. Amendamentele la IAS 1 emise de IASB în 15 iulie 2020 amână data intrării în vigoare cu un an pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2023.
- Amendamente la IAS 19 „Imobilizări corporale” – Încasări înainte de utilizarea preconizată, emise de IASB în 14 mai 2020. Amendamentele interzic deducerea din costul unui element de imobilizare corporală o oricăror încasări obținute din vânzarea de elemente produse în timpul aducerii activului respectiv în locul și în starea necesare pentru a putea fi operat conform planificării conducerii. În schimb, entitatea recunoaște încasările din vânzarea acestor elemente, și costul cu producerea acestor elemente în contul de profit și pierdere.
- Amendamente la IAS 37 „Provizioane, datorii contingente și active contingente” - Contracte oneroase — Costul cu executarea contractului, emise de IASB în 14 mai 2020. Conform amendamentelor „costul cu executarea” unui contract cuprinde „costurile direct legate de contract”. Costurile direct legate de contract pot fi ori costuri incrementale de executare a contractului, ori o alocare a altor costuri direct legate de executarea contractelor.
- Amendamente la diverse standarde datorită „Îmbunătățirilor IFRS (ciclul 2018-2020)” emise de IASB în 14 mai 2020. Amendamente la diverse standarde care rezultă din proiectul anual de îmbunătățire a IFRS (IFRS 1, IFRS 9, IFRS 16 și IAS 41) cu scopul principal de a elimina inconsecvențele și de a clarifica anumite formulări. Amendamentele: (a) clarifică faptul că filiala care aplică paragraful D16(a) din IFRS 1 poate evalua cumulativ diferențele din schimbul valutar folosind sumele raportate de societatea-mamă, în funcție de data tranziției societății-mamă la IFRS (IFRS 1); (b) clarifică onorariile pe care le include o entitate atunci când aplică testul „10 la sută” din paragraful B3.3.6 din IFRS 9 pentru a evalua dacă trebuie să scoată o datorie financiară din evidențe. O entitate include numai onorariile plătite sau primite între entitate (împrumutat) și împrumutător, inclusiv onorariile plătite sau primite fie de entitate, fie de împrumutător în numele celui alt (IFRS 9); (c) elimină din exemplu prezentarea rambursarea de către locatar a cheltuielilor cu îmbunătățirile aduse spațiului închiriat pentru a soluționa orice eventuală confuzie cu privire la tratamentul stimulentele de leasing care ar putea apărea din cauza modului în care sunt prezentate stimulentele de leasing în respectivul exemplu (exemplul ilustrativ 13 atașat la IFRS 16); și (d) elimină cerința din paragraful 22 din IAS 41 pentru entități de a exclude fluxurile de numerar cu impozitarea atunci când evaluează valoarea justă a unui activ biologic prin utilizarea unei tehnici a valorii actualizate (IAS 41).
- Amendamente la Referințele la Cadrul Conceptual al Standardelor IFRS emise de IASB în 29 martie 2018. Întrucât Cadrul Conceptual a fost revizuit, IASB a actualizat referințele la Cadrul Conceptual din Standardele IFRS. Documentul conține amendamente la IFRS 2, IFRS 3, IFRS 6, IFRS 14, IAS 1, IAS 8, IAS 34, IAS 37, IAS 38, IFRIC 12, IFRIC 19, IFRIC 20, IFRIC 22, și SIC-32. Acest lucru s-a realizat pentru a sprijini tranziția la Cadrul Conceptual revizuit pentru societățile care întocmesc politicile contabile folosind Cadrul Conceptual atunci când niciun Standard IFRS nu se aplică unei anumite tranzacții.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
{Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel}

4. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE

Politicile contabile enumerate in continuare au fost aplicate in mod consecvent.

(a) Investitii in entitati asociate

O entitate asociata este o entitate asupra careia Regia are o influenta semnificativa, dar nu control asupra politicilor financiare si operationale, de obicei printr-un procent de participare intre 20% si 50% in capitalul social. Investitiile in entitati asociate sunt contabilizate utilizand metoda punerii in echivalenta si sunt recunoscute initial la cost. Partea Regiei din profitul sau pierderea ulterioara achizitiei este recunoscuta in contul de profit si pierdere iar partea sa din rezervele ulterioare achizitiei este recunoscuta in situatia miscarilor in capitalurile proprii, in alte elemente ale rezultatului global.

Castigurile nerealizate între Regie si asociati sunt eliminate in concordanta cu procentul de interes in capitalul social. Pierderile nerealizate sunt eliminate in masura in care nu exista dovezi ale deprecierei unuia activ transferat între Regie si asociat. Datele de raportare ale asociatului coincid cu cele ale Regiei si toate politicile contabile sunt in conformitate cu cele ale Regiei in cazul tranzactiilor si evenimentelor similare, in circumstante asemanatoare.

(b) Tranzactii in moneda straina

Tranzactiile in valuta se exprima in moneda functionala (LEI) prin aplicarea cursului de schimb valabil la data tranzactiei. Activele si pasivele exprimate in valuta la sfarsit de an sunt exprimate in moneda functionala la cursul de schimb de la acea data. Castigurile si pierderile din diferentele de curs valutar, realizate sau nerealizate, sunt inregistrate in contul de profit si pierdere al anului respectiv.

Cursurile de schimb sunt dupa cum urmeaza:

Moneda	31 decembrie 2021	31 decembrie 2020
1 EUR / RON	4,9481	4.8694
1 GBP / RON	5,8951	5.4201
1 USD / RON	4,3707	3.9660
1 CAD / RON	3,4192	3.1127

Activele si datoriile nemonetare evaluate pe baza costului istoric sau pe baza costului prezumat intr-o moneda straina sunt convertite folosind cursul de schimb de la data tranzactiei.

(c) Imobilizari corporale

(i) Recunoastere si masurare

Imobilizarile corporale sunt evaluate la cost, mai putin amortizarea cumulata si orice pierderi cumulate din depreciere recunoscute.

Costurile imobilizarilor corporale in curs de executie includ costurile materiale, costuri de instalare si asamblare, costuri initiale de livrare si manipulare, costuri de testare a functionarii corecte a activului, salariile directe si alte tipuri de costuri direct atribuibile aducerii activului in conditii de functionare.

Ajustarea pentru deprecierea imobilizarile corporale neutilizate sau uzate este inregistrata in situatiile financiare, in masura in care aceste elemente sunt identificate.

Pentru a stabili dacă o imobilizare corporala evaluată la cost prezumat este depreciată, Regia aplică IAS 36. La sfârșitul fiecărei perioade de raportare Regia estimează dacă sunt indicii ale deprecierei acestor active și în cazul în care sunt identificate, se estimează valoarea recuperabilă a activului și înregistrează deprecierea aferentă. O pierdere din depreciere trebuie recunoscută imediat în profit sau pierdere.

Orice castig sau pierdere din cedarea unei imobilizari corporale este determinat ca diferenta între încasarile nete din cedare si valoarea contabila a elementului si se recunoaste in contul de profit sau pierdere drept alte venituri sau alte cheltuieli.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate în LEI, dacă nu este indicat altfel)

---

4. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

(c) Imobilizarile corporale (continuare)

(ii) Cheltuielile ulterioare de intretinere și reparații

Costurile capitalizate cu activitățile de inspecții și reparații capitale reprezintă componente separate ale activelor corespunzătoare sau ale grupurilor corespunzătoare de active. Costurile capitalizate cu reparațiile capitale sunt amortizate utilizând metoda de amortizare pentru activul de bază până la următoarea reparație.

Cheltuielile cu activitățile majore de reparații cuprind costul înlocuirii activelor sau a unor părți din active, costurile de inspecție și costurile de reparații capitale. Aceste cheltuieli sunt capitalizate dacă un activ sau o parte a unui activ care a fost amortizat separat este înlocuit și este probabil că va aduce beneficii economice viitoare, respectiv dacă sunt respectate criteriile de recunoaștere.

Dacă o parte a activului înlocuit nu a fost considerată o componentă separată și, prin urmare, nu a fost amortizată separat, se utilizează valoarea de înlocuire pentru a estima valoarea contabilă netă a activului înlocuit care este casat imediat. Toate celelalte costuri cu reparațiile curente și întreținerea uzuală sunt recunoscute direct în cheltuieli.

(iii) Amortizarea

Amortizarea este calculată pentru a diminua valoarea brută (costul) utilizând metoda liniară de amortizare pe durata de viață utilă (perioada în care un activ este preconizat a fi disponibil pentru utilizare) a imobilizărilor corporale și a componentelor lor, care se utilizează separat.

Duratele de viață estimate de către Regie pentru principalele grupe de imobilizări corporale sunt următoarele:

Categorie	<u>Durata de viață (ani)</u>
Clădiri și construcții speciale	8-48 (în principal 40)
Mășini, echipamente și mijloace de transport	4-18 (în principal 12)
Alte imobilizări corporale	4-24 (în principal 15)

Valoarea reziduală a activului și durata de viață utilă a activului se revizuiesc cel puțin la sfârșitul exercițiului financiar.

Amortizarea unui activ începe când acesta este disponibil pentru utilizare, adică atunci când se află în amplasamentul și starea necesare pentru a putea funcționa în maniera dorită de conducere.

Amortizarea unui activ încetează la prima dată dintre data când activul este clasificat drept deținut în vederea vânzării (sau inclus într-un grup destinat cedării care este clasificat drept deținut în vederea vânzării în conformitate cu IFRS 5) și data la care activul este derecunoscut. Prin urmare, amortizarea nu încetează atunci când activul nu este utilizat cu excepția cazului în care acesta este complet amortizat.

Regia calculează și înregistrează cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor necorporale începând cu luna în care acesta a fost pusă în funcțiune, achiziționată, disponibilă pentru utilizare. Regia nu calculează și înregistrează cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor corporale în luna ieșirii din gestiune.

Terenurile și clădirile sunt active separabile și sunt contabilizate separat chiar și atunci când sunt dobândite împreună.

Terenurile și imobilizările în curs nu se amortizează.

Dacă costul terenului include costuri de dezafectare, înlăturare, restaurare, aceste costuri sunt amortizate pe perioada când se obțin beneficii ca urmare a efectuării acestor costuri.

Imobilizările în curs se amortizează din momentul în care sunt disponibile pentru a fi utilizate adică atunci când se află în amplasamentul și starea necesare pentru a putea funcționa în maniera dorită de conducere.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

---

4. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

(d) Patrimoniul public

Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia reglementează statutul domeniului public. În această lege se menționează că dreptul de proprietate asupra patrimoniului public aparține statului sau autorităților locale care pot închiria sau concesiunea bunurile ce sunt proprietate publică. HG nr. 624/2010 privind modificarea anexei 16 la HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, stabilește în anexa nr. 16 bunurile imobile (terenuri) care alcătuiesc domeniul public al statului prin Ministerul Transporturilor (MTI) aflate în administrarea ROMATSA. De asemenea prin HG nr. 359/2016 privind actualizarea valorii de inventar a unui imobil aflat în domeniul public al statului și în administrarea Ministerului Apărării Naționale și pentru transmiterea unor părți de imobile aflate în domeniul public al statului din administrarea Ministerului Apărării Naționale în administrarea Ministerului Transporturilor au fost primite în folosință două terenuri din domeniul public al statului.

Pentru dreptul de utilizare a terenurilor care aparțin patrimoniului public, Regia nu trebuie să plătească nicio taxă de utilizare. Regia recunoaște dreptul de utilizare a terenurilor care aparțin patrimoniului public ca imobilizări corporale. Valoarea terenurilor din domeniul public al statului aflate în administrarea Regiei sunt înregistrate în conturi extrabilanțiere.

Patrimoniul reprezintă contribuția Statului, constând din activele transferate Regiei la înființare.

(e) Imobilizări necorporale

Imobilizările necorporale, reprezentând programe informatice, sunt recunoscute la cost de achiziție, mai puțin amortizarea cumulată și orice diminuări de valoare recunoscute. Costurile de achiziție ale programelor informatice se capitalizează și sunt tratate ca imobilizări necorporale dacă îndeplinesc criteriile de recunoaștere prevăzute de IAS 38 „Imobilizări necorporale” (acestea nu sunt parte integrantă a unui echipament hardware sau deriva din drepturi contractuale).

Imobilizările necorporale sunt amortizate liniar pe perioada de viață a acestora. Programele informatice sunt amortizate liniar pe o perioadă de 3 ani.

Pentru a stabili dacă o imobilizare necorporală evaluată la cost este depreciată, Regia aplică IAS 36. La sfârșitul fiecărei perioade de raportare Regia estimează dacă sunt indicii ale deprecierei acestor active și în cazul în care sunt identificate, se estimează valoarea recuperabilă a activului și înregistrează deprecierea aferentă. O pierdere din depreciere trebuie recunoscută imediat în profit sau pierdere.

(f) Stocuri

În conformitate cu IAS 2 – Stocuri, acestea sunt active care sunt:

- deținute în vederea revânzării pe parcursul desfășurării normale a activității;
- în curs de producție pentru o astfel de vânzare; sau
- sub forma de materiale și alte consumabile care urmează a fi folosite în procesul de producție sau pentru prestarea de servicii;

Stocurile sunt prezentate la valoarea cea mai mică dintre cost și valoarea realizabilă netă. Valoarea realizabilă netă este estimată pe baza prețului de vânzare aferent activității normale, mai puțin costurile estimate pentru finalizare și vânzare. Pentru stocurile de materii prime și materiale fără mișcare sau cu mișcare lentă, precum și pentru cele de produse finite nevandabile se constituie ajustări pe baza estimărilor managementului.

Constituirea și reluarea ajustărilor pentru deprecierea stocurilor se efectuează pe seama contului de profit și pierdere.

Regia utilizează pentru determinarea costului la ieșirea din gestiune a materialelor aprovizionate metoda primul intrat primul ieșit (FIFO). La produsele finite se utilizează pentru intrarea și ieșirea din gestiune costul standard. La sfârșitul fiecărei luni pe baza contabilității de gestiune se determină costul efectiv al produselor obținute.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

---

4. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

(g) Instrumente financiare

(i) Active financiare nederivate

Regia recunoaste initial creantele la data tranzactiei. Orice alte active financiare sunt recunoscute initial la data la care Regia devine o parte a prevederilor contractuale ale unui instrument financiar. Regia derecunoaste un activ financiar atunci cand drepturile contractuale asupra fluxurilor de trezorerie care decurg din activul financiar expira sau transfera drepturile de a incasa fluxurile de trezorerie contractuale asupra activului financiar printr-o tranzactie in care toate riscurile si beneficiile rezultate din detinerea activului financiar sunt transferate. Regia recunoaste separat ca active sau datorii orice drepturi si obligatii create sau pastrate in cadrul transferului.

Activele si datoriile financiare sunt compensate si prezentate la valoarea neta in situatia pozitiei financiare atunci cand Regia are dreptul legal de a compensa si intentioneaza fie sa compenseze pe o baza neta, fie sa realizeze activul si sa deconteze datoria simultan.

Activele financiare nederivate ale Regiei sunt reprezentate de Investitii financiare, creante comerciale si numerar si echivalente de numerar.

Investitii financiare

Investitiile financiare includ depozite pe termen scurt la banci cu scadenta mai mare de trei luni si mai mica de un an si active financiare detinute pana la scadenta. Aceste investitii sunt recunoscute initial la valoare justa plus costurile de tranzactionare direct atribuibile achizitiei. Ulterior recunoasterii initiale, investitiile financiare sunt evaluate la cost amortizat utilizand metoda dobanzii efective, minus valoarea pierderilor din depreciere.

Creante comerciale

Creantele comerciale includ facturile emise la valoarea nominala si creantele estimate aferente serviciilor prestate. Creantele comerciale sunt inregistrate initial la valoarea justa. Ulterior recunoasterii initiale, creantele sunt inregistrate la cost amortizat, mai putin pierderile din depreciere. Costul amortizat al creantelor aproximeaza valoarea nominala, datorita perioadei scurte de decontare.

Numerar si echivalente de numerar

Numerarul si echivalentele de numerar includ casa, conturile curente si depozitele bancare cu maturitate originala mai mica de trei luni. Numerarul si echivalentele de numerar sunt inregistrate la cost.

Investitii detinute pana la scadenta

Daca Regia are intentia si capacitatea de a pastra titlurile financiare pana la scadenta, atunci aceste active financiare sunt clasificate ca investitii detinute pana la scadenta.

Activele financiare detinute pana la scadenta sunt recunoscute initial la valoarea justa plus costurile de tranzactionare direct atribuibile. Ulterior recunoasterii initiale activele financiare detinute pana la scadenta sunt evaluate la cost amortizat utilizand metoda dobanzii efective, minus valoarea pierderilor din depreciere.

Orice vanzare sau reclassificare inainte de scadenta a unei valori mai mari nesemnificative din investitiile detinute pana la scadenta si care nu intervine aproape de scadenta acestora conduce la reclassificarea tuturor investitiilor detinute pana la scadenta in categoria activelor disponibile pentru vanzare iar Administratia nu va mai putea sa clasifice instrumentele de investitii ca detinute pana la scadenta in anul curent si in urmatoarii doi ani financiari.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

---

4. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

(g) Instrumente financiare (continuare)

(ii) Datoriile financiare nederivate

Regia recunoaste initial datoriile financiare la data la care Regia devine o parte a prevederilor contractuale ale unui instrument financiar. Regia derecunoaste o datorie financiara atunci cand obligatiile contractuale sunt stinse sau anulate sau expira.

Regia clasifica datoriile financiare nederivate in categoria de alte datorii financiare. Asemenea datorii financiare sunt recunoscute initial la valoarea justa mai putin costurile de tranzactionare direct atribuibile. Ulterior recunoasterii initiale, aceste datorii financiare sunt evaluate la costul amortizat, folosind metoda dobanzii efective.

Actiunile si datoriile financiare sunt compensate si prezentate la valoarea neta in situatia pozitiei financiare atunci cand Regia are dreptul legal de a compensa si intentioneaza fie sa compenseze pe o baza neta, fie sa realizeze activul si sa deconteze datoria simultan. Datoriile financiare nederivate ale Regiei includ datoriile comerciale si alte datorii curente.

Datorii

O datorie reprezintă o obligație actuală a societății ce decurge din evenimente trecute și prin decontarea căreia se așteaptă să rezulte o ieșire de resurse care încorporează beneficii economice.

O datorie este recunoscută în contabilitate și prezentată în situațiile financiare atunci când este probabil că o ieșire de resurse purtătoare de beneficii economice va rezulta din lichidarea unei obligații prezente și când valoarea la care se va realiza această decontare poate fi evaluată în mod credibil.

Datoriile curente sunt acele datorii care trebuie plătite într-o perioadă de până la un an.

O datorie trebuie clasificată ca datorie pe termen scurt, denumită și datorie curentă, atunci când:

- a) se așteaptă să fie decontată în cursul normal al ciclului de exploatare al Regiei;
- b) deținută în primul rând în scopul tranzacționării;
- c) este exigibilă în termen de 12 luni de la data bilanțului; sau
- d) Regia nu are dreptul necondiționat de a amâna achitarea datoriei pentru cel puțin 12 luni de la data bilanțului.

Toate celelalte datorii trebuie clasificate ca **datorii pe termen lung**.

Datoriile sunt prezentate la cost amortizat. Veniturile înregistrate în avans încadrate ca datorii pe termen lung sunt actualizate utilizând metoda dobanzii efective. Rata de actualizare utilizată în acest sens este rata determinată conform propriilor proceduri elaborate de către conducerea societății.

Regia derecunoaște o datorie atunci când obligațiile contractuale sunt achitate, anulate sau expiră.

Dacă bunurile și serviciile furnizate în legătură cu activitățile curente nu au fost facturate, dar dacă livrarea a fost efectuată și valoarea acestora este disponibilă, obligația respectivă este înregistrată ca datorie.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate în LEI, dacă nu este indicat altfel)

---

4. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

(h) Deprecierea activelor

Active financiare nederivate (inclusiv creante)

Un activ financiar nedesemnat la valoare justă prin contul de profit sau pierdere inclusiv dobânda aferentă unei investiții financiare este evaluat la sfârșitul fiecărei perioade de raportare pentru a determina dacă există vreo dovadă obiectivă a faptului că activul este depreciat. Un activ financiar este depreciat dacă există dovezi obiective ale deprecierei ca rezultat al unui eveniment care a apărut după recunoașterea inițială a activului, și dacă acel eveniment care ocaziona pierderi are un impact negativ asupra viitoarelor fluxuri de numerar estimate ale activului financiar care poate fi estimat în mod rezonabil. Dovezile obiective că un activ financiar este depreciat pot include neîndeplinirea obligațiilor de către un debitor sau indicii că un debitor intră în faliment. Regia consideră dovezile cu privire la deprecierea creanțelor pe baza unei analize specifice și generale. În evaluarea deprecierei creanțelor la nivel specific, Regia consideră clienții în litigiu, susceptibili de a intra în stare de faliment sau insolventă, sau cu istoric de rău platnici. Evaluarea deprecierei la nivel general are la bază analiza istorică a probabilității de neîncasare.

O pierdere din depreciere cu privire la un activ financiar contabilizat la cost amortizat este determinată ca diferență între valoarea contabilă a activului financiar și valoarea actualizată a fluxurilor de numerar viitoare estimate actualizate la rata actuală de rentabilitate de piață pentru active financiare similare.

Active nefinanciare

Valorile contabile ale activelor nemonetare altele decât stocurile și impozitele amânate sunt revizuite la fiecare dată de raportare pentru a determina dacă există indicii de depreciere. Pierderea din depreciere este recunoscută la nivelul diferenței dintre valoarea contabilă a activului și valoarea recuperabilă. Valoarea recuperabilă este maximumul dintre valoarea justă minus costurile de vânzare și valoarea de utilizare. În scopul evaluării unei pierderi din depreciere, se va identifica activul sau cel mai mic grup de active care include activul avut în vedere și care generează intrări de numerar independente (unități generatoare de numerar). Activele non-financiare, cu excepția fondului comercial, care au suferit depreciere sunt revizuite anual în scopul evaluării unei posibile reversări a pierderii din depreciere.

Valoarea justă minus costurile de vânzare reprezintă prețul dintr-un angajament ferm de vânzare din cadrul unei tranzacții desfășurate în condiții obiective, ajustate în funcție de costurile aferente cedării activului respectiv. Dacă nu există nici un angajament ferm de vânzare, dar activul este comercializat pe o piață activă, valoarea justă minus costurile de vânzare este reprezentată de prețul activului pe piață minus costurile de cedare a activului. Dacă nu există nici un angajament ferm de vânzare, iar activul nu este comercializat pe o piață activă, valoarea justă minus costurile de vânzare este estimată ca fiind valoarea pe care Regia o poate obține din cedarea activului în cadrul unei tranzacții desfășurate în condiții obiective după deducerea costurilor cedării, luându-se în considerare rezultatele tranzacțiilor recente cu active similare din același sector de activitate.

Valoarea de utilizare a unui activ este valoarea actualizată a fluxurilor de numerar estimate a se obține din utilizarea activului sau a unității generatoare de numerar și din cedarea acestuia. Valoarea de utilizare este calculată prin aplicarea unei rate de actualizare rezonabile înainte de taxe, asupra fluxurilor de numerar previzionate. Estimarea fluxurilor de numerar se bazează pe acele ipoteze care reprezintă cele mai bune raționamente ale managementului referitor la condițiile economice care vor exista pe durata de viață utilă a activului.

(i) Distribuirea profitului către proprietar

În conformitate cu IAS 1 Prezentarea situațiilor financiare, proprietarii sunt detinatorii instrumentelor clasificate drept capitaluri proprii.

Conform OG 64/2001, Regia efectuează repartizări din profit sub formă de varsăminte la bugetul statului. Acestea sunt recunoscute ca distribuiri din capitaluri proprii în perioada în care este aprobată repartizarea lor.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

---

4. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

(j) Beneficiile angajatilor

Beneficiile angajatilor pe termen scurt includ salariile, contributiile la asigurarile sociale si alte drepturi conform contractelor individuale de munca, contractelor colective de munca/acorduri in vigoare. In cadrul activitatii curente pe care o desfasoara, Regia efectueaza plati catre Statul Roman in beneficiul angajatilor sai pentru asigurari sociale. Toti salariatii Regiei sunt inclusi in planul de pensii al Statului Roman. Drepturile salariatilor pe termen scurt sunt recunoscute ca si cheltuieli o data cu prestarea serviciilor de catre acestia.

Alte beneficii ale angajatilor pe termen lung. Obligatia neta a Regiei in ceea ce priveste beneficiile pe termen lung acordate salariatilor, alta decat planurile de pensii, este valoarea beneficiilor viitoare pe care salariatii le-au castigat in schimbul serviciilor prestate in perioada curenta si in cea anterioara. Acest beneficiu este actualizat pentru a determina valoarea justa a acestuia, iar valoarea justa a oricarui activ aferent este dedusa. Aceste beneficii sunt estimate utilizand metoda factorului de credit proiectat. Orice castiguri sau pierderi actuariale sunt recunoscute in contul de profit sau pierdere in perioada in care apar. Alte beneficii ale angajatilor pe termen lung sunt reprezentate de primele jubiliare.

Beneficiile pentru terminarea contractului de munca sunt recunoscute drept cheltuiala atunci cand Regia este angajata in mod evident si fara nicio posibilitate realista de abandonare, intr-un plan oficial detaliat pentru terminarea contractului de munca inainte de data normala de pensionare sau pentru acordarea de beneficii pentru terminarea contractului de munca drept rezultat al unei oferte facute cu scopul de a incuraja plecarea voluntara. In al doilea caz, beneficiile pentru terminarea contractului de munca sunt recunoscute drept cheltuiala atunci cand Regia a facut o oferta pentru plecare voluntara, este probabil ca oferta va fi acceptata, iar numarul de angajati care vor accepta oferta poate fi estimat in mod rezonabil.

Planurile de contributii determinate sunt planuri de beneficii postangajare in baza carora o entitate plateste contributii fixe intr-o entitate separata (un fond) si nu va avea nicio obligatie legala sau implicita de a plati contributii suplimentare daca fondul nu detine suficiente active pentru a plati toate beneficiile angajatilor aferente serviciului prestat de angajat in perioada actuala si in perioadele anterioare.

Obligatiile pentru contributiile la planurile de contributii determinate pentru pensii sunt recunoscute ca o cheltuiala cu beneficiile angajatilor in contul de profit sau pierdere in perioadele in care serviciile sunt furnizate de catre angajati. Contributiile platite anticipat sunt recunoscute ca un activ in masura in care este posibila o rambursare in numerar sau o reducere a platilor viitoare.

Un plan de beneficii determinate este un plan de beneficii post-angajare altul decat un plan de contributii determinate. Obligatiile nete ale Regiei in raport cu planurile de beneficii determinate sunt calculate separat pentru fiecare plan in parte estimand valoarea beneficiilor viitoare pe care angajatii le-au obtinut in schimbul serviciilor prestate in perioada curenta si in perioadele anterioare. Aceste beneficii sunt actualizate la valoarea prezenta, rata de actualizare este obtinuta ca medie aritmetica intre randamentele fixing bid si ask ale Bancii Nationale a Romaniei (BNR) pentru titluri de stat pe 10 ani. Beneficiile se refera la premii de pensionare.

Calculul este realizat anual de catre un actuar calificat utilizand metoda factorului de credit proiectat. Atunci cand beneficiile unui plan sunt suplimentate, cota-parte a beneficiului suplimentar aferent serviciilor prestate anterior de catre angajati este recunoscuta imediat in contul de profit sau pierdere.

Regia a adoptat IAS 19 „Beneficiile angajatilor” (2011) avand data aplicarii initiale la 1 ianuarie 2012 ca metoda de recunoastere a castigurilor si pierderilor actuariale rezultate din planurile de beneficii determinate. Acestea sunt recunoscute in cadrul altor elemente ale rezultatului global in timp ce toate cheltuielile aferente planurilor de beneficii determinate sunt recunoscute in contul de profit sau pierdere al perioadei.

Regia recunoaste castigurile si pierderile din reducerea sau decontarea unui plan de beneficii determinate atunci cand are loc reducerea sau decontarea. Castigul sau pierderea din reducere sau decontare cuprinde orice modificare a valorii juste a activelor planului, orice modificare a valorii actualizate a obligatiei privind beneficiul determinat, orice castiguri si pierderi actuariale aferente si costul serviciilor anterioare, care nu au fost anterior recunoscute.

Orice estimare actuariala este subiectiva si diferiti experti pot avea diferite abordari ale estimarii si pot utiliza diferite ipoteze. Cheltuielile viitoare efective nu vor fi aceleasi cu cele estimate si se pot abate in mod semnificativ de la estimarile facute. Calculele se bazeaza pe anumite ipoteze, care sunt prezentate in situatiile financiare si valorile derivate sunt dependente de acestea. Ipotezele sunt, in cele din urma, responsabilitatea managementului Regiei.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

---

4. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

(k) Provizioane

Un provizion este recunoscut atunci, si numai atunci, cand sunt indeplinite urmatoarele conditii: Regia are o obligatie curenta (legala sau implicita) ca urmare a unui eveniment trecut; este probabil (adica, mai mult probabil decat improbabil) ca o iesire de resurse reprezentand beneficii economice sa fie necesara pentru decontarea obligatiei; cand poate fi facuta o estimare corecta in ceea ce priveste suma obligatiei. Acolo unde efectul valorii temporale a banilor este semnificativ, valoarea unui provizion este valoarea prezenta a cheltuielilor ce se prevede a fi necesara pentru decontarea obligatiei. In cazul in care nu mai este probabil ca pentru decontarea obligatiei va fi necesara o iesire de resurse care incorporeaza beneficii economice, provizionul trebuie reluat.

(l) Datoriile Contingente

Datoriile contingente nu sunt recunoscute in situatiile financiare anexate. Ele sunt prezentate daca posibilitatea unei iesiri de resurse ce reprezinta beneficii economice este posibila, dar nu probabila.

Un activ contingent nu este recunoscut in situatiile financiare anexate, ci este prezentat atunci cand o intrare de beneficii economice este probabila.

(m) Recunoasterea veniturilor

Venitul este recunoscut atunci cand este probabil ca beneficiile economice asociate cu tranzactia vor intra in patrimoniul Regiei, iar suma venitului poate fi determinata in mod corect. Veniturile reprezinta, in principal, valoarea serviciilor de ruta, de terminal si alte servicii prestate de Regie, la un anumit moment in timp.

EUROCONTROL, autoritatea de reglementare a tarifelor pentru activitatea de ruta si terminal a ROMATSA a stabilit, pentru cele trei perioade de referinta: 2011-2014, 2015-2019 si 2020-2024 obligativitatea recuperarii supra/sub-tarifelor rezultate in baza variatiilor dintre volumele de trafic si inflatia prognozate, respectiv reale. Efectele acestor supra/sub-tarifari din fiecare perioada curenta se vor recupera, de ROMATSA, prin ajustarea tarifelor practicate la 2 ani dupa anul care genereaza variatiile mai sus mentionate.

Schimarile inregistrate in fluxurile de trafic in urma crizelor geopolitice, dezvoltarea economica mai favorabila decat cea planificata din ultimii ani, precum si reducerea semnificativa a inflatiei reale, au cauzat variatii semnificative fata de volumele de trafic, respectiv cotele inflatiei aferente celei de a doua perioada de referinta, respectiv 2015-2019.

Aceste variatii au dus la o supratarifare in cursul perioadei curente, iar Regia s-a asteptat ca autoritatea sa recupereze aceste sume prin ajustarea tarifului practicat de catre Regie in perioadele viitoare, conform prevederilor regulamentului mentionat anterior.

In concluzie cea de-a doua perioada de referinta s-a caracterizat printr-o depasire a numarului de unitati de servicii prognozate conform Planului de Performanta DANUBE FAB pentru cea de-a doua perioada de referinta (2015-2019). Astfel Regia a rambursat utilizatorilor spatiului aerian veniturile suplimentare obtinute prin aplicarea mecanismului de impartire a riscului in materiede trafic.

Prin Decizia de Punere in aplicare (UE) 2018/1782 a Comisiei din 15 noiembrie 2018 s-a permis revizuirea obiectivelor Romaniei in domeniul de performanta cheie al rentabilitatii pentru anii 2018 si 2019, astfel ca ajustarile de venituri aferente aplicarii mecanismului de impartire a riscului de trafic si pentru aplicarea mecanismului de ajustare la inflatie au fost considerabil mai mici in anul 2018 si in anul 2019.

La data inceperii exercitiului financiar 2020, regia a inaintat Comisiei Europene un Proiect al Planului de Performanta pentru cea de-a treia perioada de referinta (2020-2024) in conformitate cu REGULAMENTUL DE PUNERE IN APLICARE (UE) 2019/317 AL COMISIEI din 11 februarie 2019 de instituire a unui sistem de performanta si de tarificare in cadrul cerului unic european si de abrogare a Regulamentelor de punere in aplicare (UE) nr. 390/2013 si (UE) nr. 391/2013. In contextul pandemiei de COVID-19 care condus la o scadere brusca a traficului aerian provocata de reducere semnificativa a cererii, Uniunea Europeana a adoptat REGULAMENTUL DE PUNERE IN APLICARE (UE) 2020/1627 AL COMISIEI din 3 noiembrie 2020 privind masurile exceptionale pentru a treia perioada de referinta (2020-2024) a sistemului de performanta si de tarificare din cadrul Cerului unic european luate in contextul pandemiei de COVID-19, care modifica prevederi din Regulamentul (UE) 2019/317.

Astfel, conform art. 5, alin. 4 din Regulament, ajustarile pentru perioada 2020-2021 sunt calculate pe baza proiectelor de planuri de performanta relevante pentru stabilirea ratelor unitare si a costurilor si traficului aerian actual, iar acestea trebuie repartizate in mod egal pe o perioada de 5 pana la 7 ani calendaristici, incepand cu anul urmator celui in care a fost adoptat planul de performanta. Mai exact, pierderea de venituri cumulata pentru perioada 2020-2021 va fi recuperata, incepand cu anul 2023, pe o perioada de 7 ani, prin cresterea tarifului incasat de la utilizatorii spatiului aerian pentru serviciile prestate.

IFRS 15 Venituri din contractele cu clientii prevede ca Regia sa evalueze veniturile din contractele cu clientii la valoarea contraprestatiei la care Regia se estimeaza ca va avea dreptul in schimbul transferarii serviciilor si bunurilor promise catre un client. Valoarea contraprestatiei poate varia ca urmare a reducerilor, rabaturilor, rambursarilor, stimulentei, primelor de performanta penalizarilor sau altor elemente similare. Veniturile trebuie evaluate la valoarea justa a contraprestatiei primite sau de primit.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

---

4. PRINCIPALELE POLITICI CONTABILE (continuare)

(n) Venituri si cheltuieli financiare

Veniturile financiare cuprind veniturile din dobanzi si din diferentele de curs valutar ca urmare a evaluarii, la finele fiecărei perioade de raportare, a creanțelor si datoriilor in valuta. Veniturile din dobanzi sunt recunoscute in situatia rezultatului global in perioada la care se refera, prin referinta la capitalul scadent, folosind metoda dobanzii efective.

Cheltuielile financiare cuprind cheltuielile privind dobanzile aferente creditului pe termen lung contractat de regie in anul 2020, dobanzile aferente contractelor de leasing recunoscute conform IFRS 16 Leasing și cheltuieli din diferentele de curs valutar valutar ca urmare a evaluarii, la finele fiecărei perioade de raportare, a creanțelor si datoriilor in valuta. In categoria cheltuielilor financiare este inclusa si valoarea sumei platite peste valoarea nominala a titlurilor de stat repartizata pana la scadenta acestora.

Pierderile si castigurile din diferente de curs valutar sunt prezentate ca valoare neta.

(o) Impozitul pe profit

Impozitul pe profit cuprinde o parte curenta si o parte amanata. Impozitul curent si amanat este recunoscut in contul de profit si pierdere, cu exceptia cazului in care se refera la elemente recunoscute in mod direct in capitalul propriu sau alte elemente ale rezultatului global.

Impozitul curent este impozitul estimat de platit sau incasat, calculat pe baza rezultatului fiscal anual, utilizand cota de impozit in vigoare la data situatiilor financiare, ajustat cu corectiile anilor anteriori.

Impozitul amanat se obtine aplicand metoda bilantiera asupra tuturor diferentelor temporare dintre valoarea contabila si baza fiscala a elementelor bilantiere. Impozitul amanat se calculeaza pe baza ratelor de impozitare prevazute de legislatia in vigoare a se aplica in perioada in care se va realiza diferenta temporara.

Impozitul amanat la plata-activ este recunoscut numai in masura in care este probabil sa se obtina profit impozabil in viitor, astfel incat pierderile fiscale reportate si diferentele temporare sa poata fi utilizate. Impozitul amanat la plata-activ este diminuat in masura in care beneficiul fiscal aferent este improbabil sa se realizeze.

Activele si pasivele privind impozitul amanat sunt compensate daca exista un drept legal de a compensa datoriile privind impozitul curent si active, si care se refera la impozitele percepute de aceeași autoritate fiscala de la aceeași entitate impozabila.

Efectul modificării ratelor de impozitare asupra impozitului amanat este recunoscut in contul de profit si pierdere cu exceptia cazului in care se refera la pozitia anterior recunoscute direct in capitalurile proprii.

(p) Subventii

Subventiile sunt recunoscute la venituri atunci cand exista o asigurare rezonabila ca vor fi primite si ca Regia respecta conditiile aferente subventiei. Veniturile din subventii sunt inregistrate in situatia rezultatului global la 'Alte venituri din exploatare'.

(q) Evenimente ulterioare

Situatiile financiare anexate reflecta evenimentele ulterioare sfarsitului de an care furnizeaza informatii suplimentare despre pozitia Regiei la data incheierii bilantului sau cele care indica o posibila incalcare a principiului continuitatii activitatii (evenimente ce determina ajustari). Evenimentele ulterioare ce nu constituie evenimente ce determina ajustari sunt prezentate in note atunci cand sunt considerate semnificative.

(r) Standarde noi, amendamente si interpretari

O serie de noi standarde, amendamente la standarde si interpretari sunt aplicabile perioadelor anuale incepand cu 1 ianuarie 2019 si nu au fost aplicate in intocmirea acestor situatii financiare. Niciunul dintre noile standarde nu se asteapta sa aiba un efect semnificativ asupra situatiile financiare individuale ale Regiei.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
 (Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

5. IMOBILIZARI CORPORALE	Terenuri si cladiri	Masini, echipamente si mijloace de transport	Alte imobilizari corporale	Imobilizari in curs	Total
VALOARE BRUTA					
Sold la 31 decembrie 2019	224.571.712	263.632.116	11.197.905	69.193.451	568.595.184
Intrari	37.325	2.382.703	264.253	76.695.065	79.379.346
Transferuri din imobilizari in curs	1.293.711	25.003.266	906.655	-	27.203.632
Deprecieri de valoare iesiri	812 (107.630)	28.356 (1.853.730)	208 (19.694)	-	29.376 (109.354.166)
Sold la 31 decembrie 2020	225.795.930	289.192.711	12.349.327	37.915.404	565.253.372
Intrari	-	56.235	-	35.379.871	35.436.105
Transferuri din imobilizari in curs	1.129.247	7.567.352	567.914	-	9.264.511
Deprecieri de valoare iesiri	409 (196.188)	4.529 (518.426)	3.191 (278.550)	-	8.129 (10.226.267)
Sold la 31 decembrie 2021	226.728.398	296.302.400	12.641.882	64.062.173	599.735.852
AMORTIZARE CUMULATA					
Sold la 31 decembrie 2019	76.662.933	132.594.037	4.949.796	-	214.206.767
Cheltuiala cu amortizarea	10.612.992	25.954.193	895.226	-	37.462.411
Amortizarea cumulata a iesirilor	(62.874)	(1.471.201)	(14.195)	-	(1.548.270)
Sold la 31 decembrie 2020	87.213.051	157.077.029	5.830.827	-	250.120.908
Cheltuiala cu amortizarea	10.433.538	26.356.101	880.107	-	37.669.746
Amortizarea cumulata a iesirilor	(24.633)	(381.550)	(211.863)	-	(618.046)
Sold la 31 decembrie 2021	97.621.956	183.051.580	6.499.073	-	287.172.609
VALOARE CONTABILA NETA					
Sold la 31 decembrie 2020	138.582.879	132.115.681	6.518.500	37.915.404	315.132.464
Sold la 31 decembrie 2021	129.107.442	113.250.820	6.142.809	64.062.173	312.563.243

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

---

5. IMOBILIZARI CORPORALE (continuare)

Terenuri si constructii

Terenurile inregistrate in aceste situatii financiare la inceputul anului 2021 sunt in suma de 5.825.494 lei. La sfarsitul anului 2021 terenurile sunt in valoare de 5.666.696 lei. Suma de la inceputul anului 2021 includea și valoarea de 158.798 lei pentru trei terenuri din domeniul public al unitatilor administrativ teritoriale care au fost intabulate eronat ca fiind proprietatea regiei. In cursul anului 2021 au fost actualizate extrasele de carte funciara pentru corectarea erorilor materiale iar terenurile în valoare de 158.798 lei au fost reclasificate în conturi extrabilantiere " Bunuri primite în administrare, concesiune și cu chirie".eurocontrol

Cladirile includ sedii si constructii speciale necesare echipamentelor de control al traficului aerian amplasate in teritoriu.

Instalatii tehnice si masini

Masunile, echipamentele si mijloace de transport includ, in principal, sisteme de control al traficului aerian (echipamente RADAR, de semnalizare, IT si comunicatii, statii meteo, etc.) și vehicule rutiere.

Regia se angajeaza la investitii semnificative, ca parte a Conceptului Operational in concordanta cu HG 536/2000.

Actul normativ prevede un program de modernizare a sistemului de Management a Traficului Aerian din Romania (ATM) si implica imbunatatiri semnificative pentru sistemele si procesele existente.

In timpul perioadei incheiate la 31 decembrie 2021, Regia a transferat din contul imobilizarilor in curs de executie reprezentand in principal, imbunatatiri aduse echipamentelor de comunicare si echipamentelor destinate utilizarii la sol, sisteme de monitorizare a traficului aerian, sisteme de control al comunicatiilor vocale, echipare si modernizari ale turnurilor de control. În luna iunie 2020 Regia a transferat din contul imobilizarilor in curs de executie obiectivul de investitii Sistem ATM 2015+, imobilizări corporale în sumă de 16.346.186 lei pentru care sunt calculate amortizări pe o durată de viață estimată de 4 ani .

Alte instalatii, utilitaje si mobilier

Alte imobilizari corporale constau din mobilier si aparatura de birou.

Imobilizari in curs

În cadrul imobilizărilor în curs una din sumele cele mai semnificative sunt cele aferente investiției "Actualizare software sistem DPS Leonardo" în valoare de 17.190.968,27 lei, obiectiv finalizat, pentru care s-a așteptat primirea autorizării AACR pentru punerea în funcțiune și a Sistemului, care s-a realizat în luna ianuarie 2022. Alt obiectiv de investitii în curs cu sume semnificative capitalizate este Sistemul ATM 2015+ (SW, HW) Faza 2 în valoare de 26.154.847,92 a cărui punere în funcțiune s-a realizat în luna februarie 2022.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

6. IMOBILIZARI NECORPORALE

COST	Imobilizari necorporale	Imobilizari necorporale in curs	Total
Sold la 31 decembrie 2019	89.873.659	53.198.033	143.071.692
Intrari	81.212.700	1.213.471	82.426.171
Iesiri	(2.054.653)	(53.198.035)	(55.252.688)
Sold la 31 decembrie 2020	169.031.706	1.213.471	170.245.177
Intrari	1.897.384	-	1.897.383
Iesiri	(1.484.797)	-	(1.484.797)
Sold la 31 decembrie 2021	169.444.293	1.213.473	170.657.765
AMORTIZARE CUMULATA			
Sold la 31 decembrie 2019	80.534.933	-	80.534.933
Cheltuiala cu amortizarea	10.185.153	-	10.185.153
Amortizarea cumulata a iesirilor	(480.565)	-	(480.565)
Sold la 31 decembrie 2020	90.239.521	-	90.239.521
Cheltuiala cu amortizarea	10.992.338	-	10.992.338
Amortizarea cumulata a iesirilor	(647.873)	-	(647.873)
Sold la 31 decembrie 2021	100.583.986	-	100.583.986
VALOARE CONTABILA NETA			
Sold la 31 decembrie 2020	78.792.185	1.213.471	80.005.656
Sold la 31 decembrie 2021	68.860.307	1.213.473	70.073.779

Imobilizarile necorporale sunt prezentate la cost minus amortizarea cumulata si pierderile din depreciere cumulate si includ programe informatice.

Cea mai mare parte a imobilizarilor necorporale o constituie investitia in sistemul de dirijare ATM 2015+, Step 1, Faza 1, in suma totala de 76.386.264 lei pentru care sunt calculate amortizari incepand cu luna iunie 2020 pe o perioada de viata estimata de 12 ani. Alte imobilizari necorporale importante intrate in anul 2021 sunt soft-uri si licente pentru Solutie integrata de protectie si securitate IT in suma de 606.302,30.

Impactul aplicarii de catre Regie a IFRS 16 consta in recunoasterea unui drept de utilizare ca activ, respectiv a unei datorii privind leasingul pentru contractele existente la 1 ianuarie 2019, ceea ce va duce la o crestere a valorii imobilizarilor necorporale si a datoriilor cu 24.555 mii lei. La inceputul anului 2021 valoarea dreptului de utilizare a activelor luate in leasing a fost de 23.783.610 lei iar la sfarsitul anului 2021 aceasta valoare a ajuns la 22.516.510 lei. In situatia profitului sau pierderii s-au raportat cheltuieli cu amortizarea in suma de 2.971.745 lei, respectiv cheltuieli cu dobanzile in suma de 407.339 lei, in locul cheltuielilor cu chiria.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

7. ALTE INVESTITII

Regia detine actiuni in valoare de 27.628.105 lei la Tarom SA – Regia Nationala de Transport Aerian („Tarom“), reprezentand 1,235% din capitalul social la 31 decembrie 2020 (31 decembrie 2019: 1,235%). Valoarea nominala a actiunilor este de 2,5 lei, Regia detinand 11.051.242 actiuni. 2.670.034 de actiuni au fost obtinute in iulie 1998 prin conversia creantelor de la Tarom la data de 30 septembrie 1997, pe baza Ordonantei Guvernului 45/1997. In anul 2018 a avut loc o majorare de capital social la care Regia nu a participat, in acest fel cota de participare a fost diminuata la 1,235%.

In 2001, conform Ordonantei 173 emisa de Guvernul Romaniei („OG“) in data de 13 decembrie 2001 si publicata in Monitorul Oficial nr. 831/21 decembrie 2001, Regia a facut conversia creantei de la Tarom in valoare de 30.224.587 lei (atat creanta ce include taxa pe valoarea adaugata, cat si penalitatile de 8.019.625 lei datorate de Tarom ca urmare a intarzierii de plata) in actiuni in aceasta Regie.

In 2002, conform Legii 323/27 mai 2002 pentru aprobarea OG 173/13 decembrie 2001, taxa pe valoarea adaugata si penalitatile nu sunt acceptate ca aport la capitalul social al Tarom, Regia reducand astfel valoarea participatiei la 27.628.105 lei. In conformitate cu legislatia in vigoare, Regia nu are dreptul sa vanda aceste actiuni. Datorita faptului ca Regia, in perioada detinerii actiunilor, nu a primit dividende, Regia a provizionat integral imobiliarile financiare detinute la Tarom la 31 decembrie 2018 si 31 decembrie 2017.

In anul 2021, Regia a participat la majorarea capitalului social al Tarom cu suma de 6.997,50 lei, valoarea actiunilor ajungand astfel la valoarea de 27.635.102,50 lei. Totodata, regia a marit cu 6.997,50 lei valoarea ajustărilor pentru pierderea de valoare a titlurilor imobilizate, valoarea totală a ajustărilor pentru pierderea de valoare a actiunilor detinute la Tarom fiind de 27.635.102,50 lei.

Regia a achizitionat in data de 22.03.2016 titluri de stat in valuta in suma de 30.000.000 EUR cu scadenta la data de 26.02.2021. La finele fiecărei luni, titlurile de stat in valuta, se evalueaza la cursul de schimb al pietei valutare, comunicat de B.N.R. din ultima zi bancara a lunii respective, valoarea acestora la data de 31.12.2020 fiind de 146.082.000 lei. Avand in vedere data scadentă de 26.01.2021, Regia a reclasificat, la 31.12.2020 titlurile de stat de la active imobilizate la active curente.

La data scadentă, 26.02.2021, statul a rascumparat obligatiunile de stat se detinute de regia in portofoliu și a bonificat cuponul de 1,25%, respectiv EUR 375,000,00 in valoare absoluta. Tot la aceasta data regia a achizitionat de pe piata secundară, prin BCR, 4300 obligatiuni de stat cu cupon denumite in euro { (ROG3L3GMYR6) in valoare nominala totală de 21.500.000 EUR, scadente in data 24 august 2026. La data de 31.12.2021 acestea sunt constituite ca active imobilizate cu valoare contabila de 106.384.150 lei. Investitiile financiare includ depozitele bancare cu maturitate originala mai mare de trei luni, dar mai mica de un an, si obligatiuni cu maturitate mai mica de un an. Obligatiunile sunt clasificate ca investiti detinute pana la scadenta.

Daca Regia are intentia si capacitatea de a pastra titlurile financiare pana la scadenta, atunci aceste active financiare sunt clasificate ca investiti detinute pana la scadenta.

La 31 decembrie 2021 si 2020 depozitele bancare pe termen scurt ale Regiei cu maturitate mai mica de trei luni au fost incluse in cadrul disponibilitatilor de numerar si conturi asimilate.

8. INVESTITII IN ENTITATI ASOCIATE

Regia detine actiuni in valoare de 1.260.000 lei la 31.12.2021 in Centrul Regional de Excelenta in Aviatia Civila (CREAC).

Participarea R.A.ROMATSA la aceasta societate a fost aprobata in sedinta Consiliului de Administratie nr.10/28.07.2011, punctul 7.3 in baza notei de fundamentare nr.13.109/25.07.2011. CREAC este o societate pe actiuni de tip inchis avand un capital social format din 1.050.000 actiuni nominative in valoare de 10 lei fiecare. ROMATSA RA detine 40% din actiuni respectiv 420.000 de actiuni cu o valoare totala de 4.200.000 lei diminuata in cursul anului 2016 cu suma de 2.940.000 lei prin anulara obligatiilor de plata pentru 294.000 de actiuni. Precizam de asemenea ca participarea R.A. ROMATSA in cadrul CREAC a fost provizionata integral din anul 2016 astfel ca in bilant sunt prezentate la valoarea lor neta (zero).

9. STOCURI

	31 decembrie 2021	31 decembrie 2020
Piese de schimb	7.697.129	7.886.237
Consumabile si alte materiale	4.416.552	4.228.203
Total	12.113.681	12.114.440

In cadrul stocurilor valoarea cea mai importanta este cea a pieselor de schimb necesare pentru asigurarea functionarii permanente a echipamentelor care asigura exploatarea, mentenanta, protectia si servirea traficului aerian.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

10. CREANTE COMERCIALE

	<u>31 decembrie 2021</u>	<u>31 decembrie 2020</u>
Creante comerciale, valoare bruta	903.772.326	584.456.143
Ajustari de valoare pentru creante incerte	(28.052.473)	(38.101.538)
Total creante comerciale	<u>875.719.853</u>	<u>546.354.605</u>

Toate serviciile de navigatie aeriana de ruta prestate clientilor interni si externi sunt evidentiate prin contul EUROCONTROL. Soldul contului EUROCONTROL inaintea ajustarilor de valoare pentru deprecierea creantelor – clienti la 31 decembrie 2021 este de lei compus din 130.681.262,24 lei aferent serviciilor prestate si 5.437.695,17 lei aferent penalitatilor calculate (152.322.806,23 lei pentru servicii de rută si 8.434.427 lei pentru penalități) la 31 decembrie 2020). EUROCONTROL reprezinta Organizatia Europeana pentru Securitatea Navigatiei Aeriene, la care Romania a aderat in conformitate cu Legea 44/1996.

Creanțele evidentiate în soldul contului EUROCONTROL la 31.12.2020 au fost afectate și de acceptarea de către majoritatea statelor membre EUROCONTROL a solicitării companiilor aeriene de a fi amânate plățile pentru serviciile de navigație aeriană prestate în perioada februarie – mai 2020, măsură împotriva căreia România a votat împotriva, iar aceste sume urmează a fi încasate eşalonat în perioada noiembrie 2020 - august 2021 fara a fi calculate penalitati. Majoritatea companiilor aeriene au achitat creantele esalonate la plata, astfel ca soldul creantelor EUROCONTROL pentru servicii a scazut in valoare bruta cu 21.641.544 lei in comparatie cu 31.12.2020.

Soldul creanțelor cuprinde și valoarea de 735.907.997 lei la 31 decembrie 2021 de la Eurocontrol si care a fost inregistrata dupa cum urmeaza: 400.564.390 lei înregistrată ca activ, în exercițiului financiar 2020 și 335.343.607 lei în exercițiului financiar 2021, concomitent cu înregistrarea de venituri aferente exercițiului financiar 2020 și 2021, pentru a respecta definițiile și criteriile de recunoaștere a acestor elemente din Cadrul general conceptual de raportare financiară precum și principiul contabilității de angajamente. Aceste sume reprezintă estimari contabile rezultate din aplicarea mecanismelor de impartire a riscurilor in executia anului 2020 si 2021 pentru activitatea de ruta si terminal in cadrul ciclului de reglementare ce acoperă perioada 2020-2024 conform Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2020/1627 al Comisiei Europene privind măsurile excepționale pentru a treia perioadă de referință (2020-2024) a sistemului de performanță și de tarifar din cadrul Cerului Unic European luate în contextul pandemiei COVID-19. Aceste valori reprezinta ajustari privind nerealizarea unitatilor de servicii prognozate in perioada de referinta si sunt determinate pe baza costurilor globale inregistrate, conform criteriilor stabilite de regulamentele europene aplicabile. Prin ajustarea ratei unitare a tarifului în următorii șapte ani calendaristici, începând cu anul următor celui în care va fi aprobat Planul de Performanță pentru cea de-a treia perioadă de referință RP3 (2020-2024) a sistemului de performanță și de tarifar din cadrul Cerului unic european luate în contextul pandemiei de COVID-19, se vor realiza fluxurile de numerar în perioada 2023-2029 către ROMATSA.

Valoarea creantelor reprezentand zboruri exceptate la 31 decembrie 2021 este de 1.693.407 lei, provenita din 1.374.745 lei pentru ruta si 318.661 lei pentru terminal (10.709.672 lei la 31 decembrie 2020). Contravaloarea serviciilor de navigatie aeriana de ruta prestate de furnizorul de servicii de navigatie aeriana de rută care sunt scutite de la plata tarifelor pentru aceste servicii se rambursează de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor in conformitate cu prevederile Codului Aerian din 18 martie 2020 și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/317.

Creantele comerciale nu sunt purtatoare de dobanda si au in general un termen de plata intre 30 si 45 de zile. Evoluția ajustarilor de valoare pentru creante incerte se prezinta astfel:

	<u>31 decembrie 2021</u>	<u>31 decembrie 2020</u>
Sold initial	38.101.538	27.635.744
Ajustari de valoare recunoscute in cursul perioadei	-	12.017.241
Reversarea ajustarilor de valoare in cursul perioadei	(10.049.065)	(1.551.447)
Sold final	<u>28.052.473</u>	<u>38.101.538</u>

Din anul 2018, Regia a aplicat pentru ajustarea valorii crentelor comerciale prevederile IFRS 9. Valoarea ajustarilor a fost calculata pe baza ratei de neindeplinire a obligatiilor de plata, luand in considerare ultimii 5 ani de date istorice. Efectul aplicarii IFRS 9 este nesemnificativ.

Expunerea Regiei la riscurile financiare aferente creantelor comerciale este prezentata in Nota 28.

Costul amortizat aproximeaza valoarea nominala a creantelor comerciale datorita perioadei scurte de decontare.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

11. CHELTUIELI INREGISTRATE IN AVANS

Cheltuielile in avans includ in principal contributiile la EUROCONTROL aferente primului trimestru al anului urmator in suma de 9.842.137 lei la 31 decembrie 2021 (9.375.242 lei la 31 decembrie 2020) si comisionul de garantare, administrare aferent celui de al doilea an de garantare de 5.364.178 lei (4.639.289 lei la 31.12.2020, aferent primului an de garantare) plătit de Regie către Eximbank S.A pentru creditul pe termen lung contractat. Alta suma importanta inregistrata ca o cheltuiala in avans este cea de 1.465.786 lei, reprezentand suma platita peste valoarea nominala a titlurilor de stat care se repartizeaza in contul de profit si pierdere ca o cheltuiala financiara pe perioada detinerii titlurilor. Cheltuielile in avans mai includ și alte cheltuieli aferente perioadelor viitoare (licențierea personalului, prime de asigurare, etc.). Contributiile la EUROCONTROL reprezinta sume pe care aceasta organizatie le factureaza in contul serviciilor furnizate operatorilor de management al traficului aerian (ex.: colectarea tarifelor de ruta).

12. ALTE ACTIVE CIRCULANTE

	31 decembrie 2021	31 decembrie 2020
TVA de recuperat	3.572.082	3.288.252
Creanta cu impozitul pe profit	-	-
Dobanzi de incasat	265.404	1.540.865
Alte creante	7.585.014	6.180.727
Subventii	5.390.478	6.982.438
Total	16.812.979	17.992.282

Alte creante la 31 decembrie 2021 includ in principal valoarea indemnizațiilor pentru concedii medicale plătite din FNUASS in suma de 5.275.673 lei (4.495.191 lei la 31.12.2020) pentru care sunt solicitări de rambursare de la Casa de Asigurări de Sănătate. Pe lângă aceste sume sunt incluse și sumele datorate de debitorii pentru care Regia a înregistrat ajustări pentru depreciere: SC MAREEA COMTUR SRL cu suma de 77.537 lei, ASTRA SA cu suma de 688.320 lei, ANAF cu suma de 55.519.921 lei. Suma de 5.390.478 lei (6.982.438 lei la 31.12.2020) prezentată la subvenții reprezintă suma pe care Regia o are de primit ca urmare a proiectelor de finanțare externă corespunzătoare cheltuielilor de exploatare și a cheltuielilor de capital (pentru active) efectuate.

13. NUMERAR SI ECHIVALENTE DE NUMERAR

	31 decembrie 2021	31 decembrie 2020
Conturi la banci	15.663.334	22.915.106
Numerar	149.463	206.672
Alte disponibilitati (valori)	15	2.070
Total	15.812.812	23.123.848

14. CAPITALURI PROPRII

Patrimoniul Regiei

La 31 decembrie 2021 si 2020, patrimoniul statutar al Regiei este 214.684.295 lei și nu este impartit in actiuni. În conformitate cu IAS 1 – Prezentarea situatiilor financiare, proprietarii sunt deținătorii instrumentelor clasificate drept capitaluri, astfel Regia este proprietatea Statului si se afla sub autoritatea Ministerului Transporturilor.

La 31 decembrie 2021 și 2020, patrimoniul Regiei include efectul retratarilor aferente perioadelor anterioare, reprezentand efectele aplicării IAS 29 "Raportarea Financiara in Economiiile Hiperinflationiste" (creditate in patrimoniu).

Reconcilierea patrimoniului Regiei se prezinta astfel:

Patrimoniu (valoare nominala)	214.684.295
Retratari in conformitate cu IFRS	162.269.747
Patrimoniu retratat	376.954.042

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

14. CAPITALURI PROPRII (continuare)

Rezerve legale

Rezervele legale în suma de 37.148.815 lei pentru anul încheiat la 31 decembrie 2021 reprezintă rezerve constituite pe baza rezultatelor statutare ale Regiei și nu pot fi distribuite.

La 31 decembrie 2021 rezerva legală include efectul retrărilor aferente perioadelor anterioare, reprezentând efectele aplicării IAS 29 "Raportarea Financiară în Economii Hiperinflaționiste" (creditate în valoarea rezervelor legale).

Reconcilierea rezervei legale la 31 decembrie 2021 se prezintă astfel:

Rezerva legală (valoare nominală)	25.939.106
Retrări în conformitate cu IFRS	11.209.709
Rezerva legală retrată	37.148.815

În conformitate cu OG nr. 64/2001 și Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal (care stabilește limita de deductibilitate la calculul impozitului pe profit), 5% din profitul brut statutar al anului se constituie ca rezerva legală până când aceasta reprezintă 20% din patrimoniul Regiei. Întrucât în rezultatul exercițiului financiar 2021 profitul contabil este de 60.302.056,84 lei rezerva legală a fost majorată cu suma de 2.515.103 lei reprezentând 5% din profitul contabil brut.

Rezultatul reportat și alte rezerve

Pe lângă rezerva legală Regia a constituit, în conformitate cu prevederile fiscale, alte rezerve în suma cumulată de 22.316.961 lei, care reprezintă rezerve pentru facilități fiscale primite/constituite în anii 2002, 2003 de 15.066.012 și pentru 2018 în suma de 7.250.949 lei. Aceste rezerve (din facilități fiscale) sunt impozitate la schimbarea destinației (ex. distribuția către proprietar).

Rezultatul reportat reprezintă rezultatul cumulată al Regiei și include rezultatul exercițiului. Rezultatul la 31 decembrie 2021 se prezintă astfel:

Rezultatul reportat reprezentând surplusul realizat din capitalizarea valorii juste considerată drept cost presupus (cont 1175)	1.359.695
Rezultatul reportat provenit din trecerea la IFRS (mai puțin IAS 29) (cont 1177)	6.272.237
Rezultatul reportat provenit din utilizarea, la data trecerii la aplicarea IFRS, a valorii juste drept cost presupus (cont 1178)	183.210.454
Rezultatul reportat provenit din adoptarea pentru prima dată a IAS 29 „Raportarea financiară în economii hiperinflaționiste” (cont 118)	(173.479.456)
Alte rezerve constituite din profitul net (cont 1068)	22.316.961
Profitul exercițiului curent (cont 121)	50.302.057
Repartizarea profitului (cont 129)	(2.515.103)
Rezultatul reportat reprezentând profit nerepartizat/pierdere neacoperită (cont 1171)	(79.177.531)
Rezultatul reportat	8.289.314

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

15. IMPOZITUL PE PROFIT

Impozitul pe profit curent al Regiei pentru exercitiile incheiate la 31 decembrie 2021 si la 31 decembrie 2020 este determinat pe baza unei rate statutare de 16%, aplicata profitului statutar ajustat cu cheltuielile nedeductibile si cu veniturile neimpozabile. La stabilirea rezultatului fiscal se iau in calcul si elemente similare veniturilor si cheltuielilor, precum si pierderile fiscale care se recuperează din profiturile impozabile obtinute in urmatoorii 7 ani consecutivi.

Regia a inregistrat in anul 2019 o pierdere fiscala de 76.768.505 lei la care se adauga pierderea fiscala din anul 2020 in suma de 7.756.627 lei, in total pierderea fiscala cumulata de 84.522.128 lei. In anul 2021 regia a inregistrat profit fiscal in suma de 32.072.763 lei, care a redus pierderea fiscala cumulata de 84.522.128, pierderea fiscala la finalul anului 2021 fiind de 52.449.365 lei care va fi recuperata din profiturile impozabile obtinute in urmatoorii 7 ani consecutivi.

Intrucat impozitul pe profit datorat in exercitiile financiare 2018, 2019, 2020 si 2021 a fost zero sumele reprezentand sponsorizari efectuate de 296.760 lei din 2018, de 600.733 lei din 2019, de 134.961 lei in 2020 si de 48.400 lei in 2021 au fost reporate urmand a fi recuperate in urmatoorii 7 ani consecutivi, dupa recuperarea pierderilor fiscale.

Cheltuiala cu impozitul pe profit curent si amanat aferenta exercitiilor incheiate la 31 decembrie 2021 si 31 decembrie 2020 se prezinta astfel:

	2021	2020
Impozit pe profit curent	-	-
Impozit pe profit amanat	-	-
Cheltuiala cu impozitul pe profit	-	-

Miscarea in datoria cu impozitul amanat se prezinta dupa cum urmeaza:

	Impozit amanat (pasiv)/ active
31 decembrie 2019	-
Cheltuiala cu impozitul amanat	-
Impozitul amanat aferent altor elemente ale rezultatului global	-
31 decembrie 2020	-
Cheltuiala cu impozitul amanat	-
Impozitul amanat aferent altor elemente ale rezultatului global	-
31 decembrie 2021	-

Impozitul amanat aferent altor elemente ale rezultatului global se refera la castigurile/ pierderile actuariale rezultate din remasurarea planului de beneficii determinate.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

15. IMPOZITUL PE PROFIT (continuare)

Reconcilierea numerică între cheltuiala cu impozitul pe profit și produsul dintre rezultatul contabil și rata de impozit pe profit aplicabila se prezintă astfel:

	2020	2019
Profit/ (Pierdere) înainte de impozit	-	-
Impozitul pe profit la rata statutară de 16%	-	-
Efectul cheltuielilor nedeductibile	-	-
Efectul veniturilor neimpozabile	-	-
Impozit pe profit	-	-

Întrucât în exercițiile financiare 2019 și 2020 Regia a determinat ca rezultat fiscal pierderi fiscale iar în anul 2021 profitul fiscal nu a acoperit pierderea fiscală reportată Regia nu a datorat impozit pe profit.

La 31 decembrie 2021, respectiv 31 decembrie 2020, activul net privind impozitele amănate aferente diferentelor temporare calculată la o rată de impozitare de 16% (conform OUG nr. 138/2004), este după cum urmează:

	31 decembrie 2021		31 decembrie 2020	
	Diferente temporare cumulate	Impozit amanat (activ)/datorie	Diferente temporare cumulate	Impozit amanat (activ)/datorie
Rezerva din reevaluare	(21.614.038)	(3.458.246)	(1.226.291)	(196.207)
Provizionul de ruta			-	-
Provizion pentru beneficiile angajaților	(509.619.551)	(81.539.128)	(517.679.545)	(82.828.727)
Total	(531.233.589)	(84.997.374)	(518.905.836)	(83.024.934)
Activ privind impozitul amanat nerecunoscut		(84.997.374)		(83.024.934)
Activ privind impozitul amanat		-		-

Regia nu a recunoscut creanța din impozitul amanat deoarece nu este probabil să se obțină suficient profit impozabil în viitor, astfel încât diferențele temporare să poată fi utilizate.

Conform Standardului Internațional de Contabilitate 12 "Impozitul pe profit" (IAS 12), punctul 10, "O entitate trebuie, cu anumite excepții limitate, să recunoască o datorie privind impozitul amanat (o creanță privind impozitul amanat) ori de câte ori recuperarea sau decontarea valorii contabile a unui activ sau a unei datorii ar face plățile viitoare ale impozitelor mai mari (mai mici) decât ar fi acestea dacă o asemenea recuperare sau decontare nu ar avea consecințe fiscale".

Cu privire la recunoașterea unei creanțe privind impozitul amanat, IAS 12 precizează la punctul 24 că aceasta trebuie recunoscută "în măsura în care este **probabil** să fie disponibil un profit impozabil față de care să poată fi utilizată diferența temporară deductibilă".

Deși termenul "probabil" nu este definit de IAS 12, există în IFRS 5 ("Active imobilizate detinute în vederea vânzării și activități întrerupte") o precizare conform căreia "pentru scopurile IFRS, termenul "**probabil**" este definit ca "**mai multe șanse să se întâmple decât să nu se întâmple**".

Mai mult, conform punctului 35 din IAS 12, se impune prezentarea unor **dovezi suficiente și adecvate** cu privire la profiturile impozabile viitoare.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

---

15. IMPOZITUL PE PROFIT (continuare)

Avand in vedere specificul activitatii Regiei si informatiile cunoscute la acest moment, se impune mentionarea urmatoarelor aspecte care ar trebui luate in considerare in evaluarea existentei profiturilor impozabile viitoare si in obtinerea dovezilor suficiente si adecvate cu privire la acestea:

- Venitul principal al Regiei are la bază un tarif reglementat, ceea ce inseamna ca nu este in totalitate in controlul Conducerii Regiei. Mai mult, principiul reglementarii acestui venit tine cont de factori precum traficul gestionat si de rata inflatiei, factori care nu sunt intotdeauna direct corelati cu valoarea cheltuielilor angajate de Regie. Prin urmare, veniturile Regiei realizate pe baza unui tarif reglementat pot sa nu ofere dovezi suficiente si adecvate cu privire la recuperarea integrala a acestor cheltuieli angajate;
- Incepand cu anul 2011, statele membre ale Uniunii Europene au obligatia elaborarii unor planuri de performanta care includ o serie de obiective pentru perioade de timp predefinite, denumite perioade de referinta. Obiectivele de performanta sunt stabilite prin intermediul unor indicatori de performanta specifici privind siguranta, capacitatea, mediul si eficienta costurilor. Tarifele aplicate pentru serviciile de navigatie se stabilesc in baza acestor planuri de performanta. Având in vedere regulamentul de punere in aplicare (UE) 2020/1627 al Comisiei privind măsurile excepționale pentru a treia perioada de referință 2020-2024 a sistemului de performanță și de tarifare din cadrul Cerului unic european luate in contextul pandemiei de COVID-19, Romania a depus proiectul Planului de performanță pentru 2020-2024 in luna octombrie 2021. Pe baza Raportului PRB asupra proiectelor planurilor de performanta, Comisia Europeană a emis in data de 13.04.2022 Decizia de punere in aplicare a Comisiei privind lipsa de coerența a anumitor obiective de performanță incluse in planuri de performanta prezentate de mai multe tari printre care si Romania. In aceste conditii, conform prevederilor din regulamentele europene, statul membru are la dispozitie maximum 3 luni pentru modificarea planului de performanta în sensul celor aratate de PRB, iar ulterior Comisia in circa 5 luni trebuie să emită o noua decizie.

Toate aceste puncte enumerate mai sus au constituit o baza de argumente pe care Conducerea Regiei a avut-o in vedere la luarea deciziei cu privire la nerecunoastere creantei cu impozitul amanat ca parte a aplicarii IFRS, in corelatie directa si cu principiul general de raportare financiară al prudentei care prevede ca la intocmirea situatiilor financiare anuale, recunoasterea si evaluarea trebuie realizate pe o baza prudenta.

La data de 14 aprilie 2009 Guvernul Romaniei a emis OUG nr. 34 pentru amendarea Codului Fiscal, conform careia rezervele din reevaluarea statutara a imobilizarilor corporale (inclusiv a terenurilor) efectuate incepand cu data de 1 ianuarie 2004, care sunt deduse la calculul impozitului pe profit prin amortizare fiscala sau cheltuieli cu cedarea sau casarea, devin impozabile concomitent cu deducerea amortizarii fiscale, respectiv la momentul scaderii din gestiune a acestor imobilizari. OUG a intrat in vigoare de la 1 mai 2009. Rezervele din reevaluare care au fost deduse prin amortizare sau ca urmare a cedarii imobilizarilor reevaluate inainte de 30 aprilie 2009 fac obiectul reglementarilor in vigoare inainte de 1 mai 2009, respectiv acestea devin impozabile in viitor, in situatia distribuirii sub orice forma catre proprietar sau a folosirii lor pentru acoperirea pierderilor contabile raportate.

La data trecerii la IFRS (01.01.2015), R.A. ROMATSA a folosit valoarea justă înregistrată ca rezultat al reevaluării activelor la data de 31.12.2013, drept cost presupus.

Prin utilizarea acestei opțiuni, toate rezervele din reevaluarea imobilizărilor, contabilizate în contul 105 - Rezerve din reevaluare înregistrate în perioada 2001-2007, 2010, 2013 au fost încorporate în Rezultatul raportat provenit din utilizarea la data trecerii la aplicarea IFRS, a valorii juste drept cost presupus - cont 1178.

În conformitate cu pct. 175 din O.M.F.P. nr. 2844/2016, rezultatul raportat provenit din utilizarea, la data trecerii la IFRS, a valorii juste drept cost presupus și reflectat în creditul contului 1178 – Rezultatul raportat provenit din utilizarea la data trecerii la aplicarea IFRS a valorii juste drept cost presupus se consideră câștig realizat la scoaterea din evidență a activului corespunzător sau pe măsura folosirii acestuia. R.A. ROMATSA consideră, realizarea câștigului la scoaterea din evidență a activului corespunzător;

Provizionul pentru beneficiile angajaților este recunoscut in situatiile financiare fiind nedeductibil fiscal. Cheltuielile sunt asimilate conturilor de salarii și considerate deductibile fiscal la momentul acordării beneficiilor, diferenta temporara generand creante privind impozitul amanat.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

16. DATORII COMERCIALE

	31 decembrie 2021	31 decembrie 2020
Furnizori de Imobilizari	18.692.934	15.447.009
Furnizori de stocuri si servicii	20.787.032	21.966.497
Total	39.479.966	37.413.506

Expunerea Regiei la riscurile financiare aferente datorilor comerciale este prezentata in Nota 28.

17. BENEFICIILE ANGAJATILOR

	31 decembrie 2021	31 decembrie 2020
<i>Beneficii ale angajatilor pe termen scurt</i>		
- salarii si alte obligatii similare	29.467.030	20.186.171
- contributi la asigurarile sociale	34.812.884	18.138.341
<i>Beneficii ale angajatilor pe termen lung</i>		
- portiunea curenta	41.942.401	55.812.468
- portiunea pe termen lung	467.677.150	461.867.077
Total obligatii pe termen scurt	106.222.315	94.136.980
Total obligatii pe termen lung	467.677.150	461.867.077

Beneficii ale angajatilor pe termen lung si planuri de beneficii determinate

Conform prevederilor Contractului Individual de Munca, a Acordului nr. 25942/14.12.2018 si a Actului Aditional nr.1 (inregistrat cu nr. 26.097/20.12.2019) la Acordul nr. 25942/14.12.2018 , Regia acorda beneficii in bani in functie de vechimea in munca si la pensionare pentru salariatii. Aceste beneficii sunt reprezentate de un numar variabil de salarii de baza acordate functie de categoria profesionala a anagajatului care se pensioneaza.

De asemenea, angajatii primesc bonusuri jubiliare, echivalentul unui salariu de baza, la fiecare 5 ani, incepand cu al 10-lea an de vechime in munca acumulata. La 31 decembrie 2021 Regia a constituit provizioane pentru aceste beneficii in suma de 509.619.551 lei (517.679.545 lei la 31 decembrie 2020).

Orice estimare actuariala este subiectiva, iar diferiti experti pot avea abordari diferite si pot utiliza ipoteze diferite in determinarea unei asemenea estimari. Cheltuielile viitoare efective nu vor fi identice cu cele estimate, putand diferi semnificativ fata de estimari. Calculele aferente estimarii sunt bazate pe anumite ipoteze descrise in aceste situatii financiare, iar valorile astfel determinate sunt dependente de concretizarea acestor ipoteze. Ipotezele utilizate sunt responsabilitatea conducerii Regiei.

Tabelul de mai jos prezinta o reconciliere a valorilor actualizate ale obligatiilor privind planul de beneficii determinate la 31 decembrie 2021 si 31 decembrie 2020, cheltuielile recunoscute in contul de profit si pierdere si pierderile sau castigurile actuariale recunoscute fie in contul de profit sau pierdere fie in alte elemente ale rezultatului global:

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

17. BENEFICIILE ANGAJATILOR (continuare)

Modificarile valorii actualizate a obligatiilor privind beneficiile determinate

	2021	2020
Obligatii privind beneficiile determinate la 1 Ianuarie	517.679.545	456.060.473
<i>Recunoscute in profit sau pierdere:</i>		
Costurile serviciului curent	18.562.306	19.444.582
Costurile serviciului anterior	(47.112.185)	(31.048.887)
Costul dobanzii	23.162.386	14.387.903
Pierderile / (Castigurile) actuariale recunoscute în profit sau pierdere	708.458	7.528.279
<i>Recunoscute la alte elemente ale rezultatului global:</i>		
Pierderile / (Castigurile) actuariale recunoscute la alte elemente ale rezultatului global	(3.380.959)	51.307.196
Obligatii privind beneficiile determinate la 31 decembrie	509.619.551	517.679.545

Regia a adoptat IAS 19 „Beneficiile angajatilor” (2011) asa cum este descris in nota 4(j) la aceste situatii financiare si a recunoscut in alte elemente ale rezultatului global pierderile/castigurile actuariale rezultate din planurile de beneficii determinate, mai putin dobanda si costul serviciului curent recunoscute în contul de profit si pierdere.

Dobanda aferenta planurilor de beneficii determinate este recunoscuta in contul de profit si pierdere, fiind calculata cu ajutorul ratei de discount, folosita pentru a masura obligatia neta pentru beneficii determinate. Costurile serviciilor anterioare sunt recunoscute imediat in cazul in care beneficiile sunt acordate imediat, urmarind introducerea si modificarile planului de pensii.

La 31 decembrie 2021, pierderile sau castigurile actuariale au fost generate de presupunerile utilizate de Regie pentru cresterile salariale, asa cum este detaliat in cele ce urmeaza:

- rata de crestere a salariilor:

Anul	Data evaluarii 31 decembrie 2021	Data evaluarii 31 decembrie 2020
	2021	
2022	4,60%	2,40%
2023	5,12%	3,40%
2024	6,41%	3,40%
2025	2,55%	2,40%
2026	2,55%	2,40%
2027	2,55%	2,40%
2028	2,55%	2,40%
2029	2,55%	2,40%
2030+	2,00%	2,00%

La 31 decembrie 2020 nu a fost considerata nici o rata de crestere salariala pentru primul an de proiectie (0% pentru 2021), iar la 31 decembrie 2021 a fost considerata o rata de crestere a salariului pentru primul an de proiectie (2022) de 4,60 .

- cresterea semnificativă a ratelor de discount fata de 2020 – pentru actualizarea fluxurilor de trezorerie viitoare s-au utilizat curbele de dobanda fara risc pentru 100 de ani publicate de EIOPA pentru 31 decembrie 2021.
- rotatia personalului (probabilitatile de iesire din serviciu) din regia ROMATSA se prezinta dupa cum urmeaza:

Intervalul de varsta					
0-20	21 - 30	31 - 40	41 - 50	51 - 60	61 - 65
0,00%	0,64%	0,40%	0,30%	0,00%	0,30%

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

17. BENEFICIILE ANGAJATILOR (continuare)

Probabilitatile de iesire din serviciu ale angajatilor (orice motiv in afara de concediere colectiva, pensionare pentru limita de varsta sau anticipata, invaliditate sau deces) au fost estimate pe grupe de varste si calculate ca numarul total de angajati iesiti din serviciu in fiecare an impartit la numarul total de angajati activi la inceputul anului respectiv.

- ratele de mortalitate utilizate au fost extrase din probabilitatile de deces din Tabela de mortalitate pe sexe a populatiei Romaniei, furnizate de Institutul National de Statistica in anul 2018.
- taxele si impozitele sunt cele in vigoare la data pentru care s-a realizat calculul, respectiv 2.25% contributiile sociale platibile de Regie.

Planurile de contributii determinate pentru pensii expun Regia la anumite riscuri actuariale, cum ar fi riscul de longevitate, riscul de cresteri salariale semnificative sau de rata a dobanzii.

Calculul obligatiei privind beneficiile determinate depinde in mare masura de ipotezele descrise mai sus.

Tabelul urmator sumarizeaza efectul impactului modificarii ipotezelor folosite asupra obligatiei privind beneficiile determinate la 31 decembrie 2021, rata de actualizare, rata privind cresterile salariale:

Ipoteze actuariale	Creștere de 10% (profit)/ pierdere	Scadere de 10% (profit)/ pierdere
Rata de actualizare	(25.550.224)	27.634.781
Rata de crestere a salariilor	16.596.649	(16.003.793)
Rata mortalității	(6.152.194)	6.253.039
Fluctuatia personalului - rata plecarii	(636.791)	638.923

18. ALTE DATORII PE TERMEN LUNG

Tabelul urmator sumarizeaza datoriile pe termen lung:

Datorii aferente contractelor de leasing recunoscute conform IFRS 16 pe termen lung	20.933.027
Garantii de bună execuție primite cu scadența mai mare de un an	134.205
Credite bancare pe termen lung	319.046.200
Total alte datorii pe termen lung	340.113.432

La 31 Decembrie 2021, Regia a recunoscut datorii pe termen lung în suma de 340.113.432 lei compusă din datoria pe termen lung pentru contractele de închiriere clasificate drept contracte de leasing conform IFRS 16 de 20.933.027 lei și a garanții de bună execuție primite care trebuie restituite într-o perioada mai mare de un an în sumă de 134.205 lei, la care se adaugă suma de 319.046.200 lei datorate instituțiilor de credit.

Situația financiară a ROMATSA a fost afectată atât de scăderea traficului aerian, cât și de acceptarea de către majoritatea statelor membre EUROCONTROL a solicitării companiilor aeriene de a fi amânate plățile pentru serviciile de navigație aeriană prestate în perioada februarie – mai 2020, aceste sume urmând a fi încasate eșalonat în perioada noiembrie 2020 - august 2021.

În urma proiecțiilor financiare efectuate s-a constatat că fluxurile de numerar au înregistrat valori negative încă din ianuarie 2020, dar Regia s-a putut finanța din disponibilul de numerar avut la 01.01.2020, care era rezervat acoperirii unor obligații viitoare ale regiei. Astfel, conform proiecțiilor financiare, deficitul din operațiuni ajungea până la sfârșitul anului 2021 la valoarea de aprox. 646 mil lei. Acest deficit urma să fie parțial finanțat din lichiditățile disponibile la 01.01.2020 iar restul printr-o linie de credit de aproximativ 466 mil. lei.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate în LEI, dacă nu este indicat altfel)

18. ALTE DATORII PE TERMEN LUNG (continuare)

Prin Hotărârea Comitetului Interministerial de Finanțări, Garanții și Asigurări nr. 219/ 19.08.2020 s-a aprobat solicitarea regiei formulată prin cererea nr. 13626/ 17.07.2020, privind emiterea unei garanții, pentru garantarea în proporție de 80% a unui credit pe obiect, în valoare de 466.000.000 lei, pentru susținerea activității curente. Astfel, Guvernul României a aprobat la data de 10 septembrie 2020, Memorandumul cu tema: Aprobarea, la solicitarea Eximbank S.A., avizată favorabil de Comitetul Interministerial de Finanțări, Garanții și Asigurări, a operațiunii de emiteră a unei garanții Eximbank în numele și în contul statului, în alte condiții de cât cele prevăzute la Cap. IV, pct. e din Norma de acordare a produselor de garantare, în valoare de 372.800.000 RON pentru garantarea în proporție de 80% a unui credit pe obiect în valoare de 466.000.000 RON, cu durata până la data de 31.12.2029, ce va fi acordat de către Banca Comercială Română S.A. pentru finanțarea activității curente, companiei ROMATSA R.A.

Din Contractul de credit nr. 20201008052 încheiat BCR în valoare de 466.000.000 lei, Regia a tras la data de 31.12.2021 suma de 319.046.200 lei. Rata dobânzii este formată din procentul de 0.6% pe an și 6M ROBOR. În contractul de credit inițial încheiat în anul 2020 era prevăzută o perioadă de utilizare de 18 luni pentru utilizări multiple efectuate în perioada de utilizare urmând ca rambursarea sa se face în transe trimestriale inegale începând cu 30.03.2022, precizându-se și suma rambursată anual de minim 58.000.000 lei.

Începând cu data de 5 noiembrie 2020 a intrat în vigoare Regulamentul (UE) 2020/1627 privind măsurile excepționale pentru a treia perioadă de referință (2020-2024) a sistemului de performanță și de tarifare din cadrul Cerului unic european luate în contextul pandemiei de COVID-19, care modifică prevederi din Regulamentul (UE) 2019/317.

Astfel, conform art. 5, alin. 4 din Regulament, ajustările pentru perioada 2020-2021 sunt calculate pe baza proiectelor de planuri de performanță relevante pentru stabilirea ratelor unitare și a costurilor și traficului aerian actual, iar acestea trebuie repartizate în mod egal pe o perioadă de 5 până la 7 ani calendaristici, începând cu anul următor celui în care a fost adoptat planul de performanță. Mai exact, pierderea de venituri cumulată pentru perioada 2020-2021 va fi recuperată, începând cu anul 2023, pe o perioadă de 7 ani, prin creșterea tarifului încasat de la utilizatorii spațiului aerian pentru serviciile prestate.

Date fiind modificările legislative menționate mai sus, cu impact asupra premiselor avute în vedere la momentul contractării creditului, ROMATSA a întreprins începând cu anul 2021 acțiunile necesare pentru amânarea termenului perioadei de tragere și a perioadei de grație, fără însă a modifica durata contractului de credit încheiat cu BCR.

În acest context, în luna martie 2022 au fost semnate acte adiționale la contractul de credit și la convenția de garantare din 2020 prin care a fost prelungit termenul perioadei de tragere până la data de 31.12.2022, a fost modificată perioada de grație până la data de 30.03.2023 și a fost modificată suma minimă de rambursat anual de 66.570.000 lei fără a schimba durata totală a creditului.

19. VENITURI INREGISTRATE ÎN AVANS

La 31 decembrie 2020, suma de 10.205.844 reprezintă subvențiile pentru active, respectiv echipamente pentru dirijarea traficului aerian, încadrul proiectului cu finanțare europeană SPICE. Venitul amânat se va înregistra ca venit în contul de profit și pierdere, după punerea în funcțiune a activului, pe măsura înregistrării cheltuielilor cu amortizarea începând cu anul 2022. La 31 decembrie 2021 subvențiile în cadrul proiectului cu finanțare europeană SPICE sunt în suma de 10.683.519 lei (partea de reluat la venituri începând cu anul 2023) din totalul subvențiilor de reluat la venituri pe termen lung de 10.708.651 lei.

20. PROVIZIOANE

Alte provizioane pentru riscuri și cheltuieli includ provizioanele pentru litigii care au fost constituite pentru procese aflate în derulare în instanța cu șanse semnificative de a fi pierdute de către Regie.

Începând cu data de 22.08.2014 o echipă a Serviciului de Inspectie Economico-Financiara din cadrul Agentiei Nationale de Administrare Fiscala – Directia Generala de Administrare a Marilor Contribuabili a efectuat un control tematic. În anul 2018, Agentia Nationala de Administrare Fiscala a transmis Regiei, Raportul de Inspectie Economico Financiara nr. MC_JEF – 826/26.10.2018 prin care erau stabilite în sarcina Regiei vărsăminte la bugetul de stat din profit în sumă de 47.754.126 lei, dobânzi/majorări de întârziere și dobânzi penalizatoare de 21.545.070 lei calculate până la data de 31.08.2018, actualizate la 31.12.2021 până la concurența sumei de 31.053.701 lei. Urmare acestui raport, Regia a înregistrat un provizion în suma de 31.053.701 lei pentru dobanzile penalizatoare și majorările de întârziere calculate pentru vărsăminte la bugetul de stat din profitul net al regiilor autonome. Întrucât în urma contestării, Raportul de inspectie Economico-Financiara nr. MC_JEF-826/26.10.2018, a fost suspendat, Regia nu a platit sumele înscrise în dispoziția obligatorie nr. MC_JEF-827/26.10.2018.

Alte sume semnificative incluse provizionul de riscuri și cheltuieli (litigii) sunt:

- 4.670.440 RON provizion în legătura cu dosarele 1736/33/2011, 1342/R/2011 și 8876/211/2012 în contradictoriu cu un fost angajat al Regiei (4.670.440 RON la 31 decembrie 2019). Acest provizion a fost diminuat prin reluare la venituri cu suma de 3.527.978 ca urmare a deciziei pronunțate în data de 28.10.2021 prin care au fost anulate actele de executare silită în dosarul executiional al BEI Stolnean Diana pentru suma ce depășește 1.142.462 lei. Decizia este irevocabilă dar nu a fost publicată; Soldul acestui provizion la data de 31.12.2021 este de 1.142.462 lei.
- Provizion pentru litigiul cu AIRSIGHT GMBH în suma de 929.808 lei (929.808 la 31 decembrie 2020, 1.650.921 lei la 31 decembrie 2019) în Dosar nr. 35758/3/2018 prin care se solicita daune-interese rezultate din executia contractului de prestari servicii nr. AC/E/B/PS nr. 145/25.03.2015.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

21. ALTE DATORII CURENTE

	<u>31 decembrie 2021</u>	<u>31 decembrie 2020</u>
Datorii fata de bugetul Statului	4.996.425	3.270.891
Venituri in avans de reluat pe termen scurt	559.854	887.020
Alte datorii	<u>4.476.120</u>	<u>7.292.918</u>
Total	<u>10.032.399</u>	<u>11.450.829</u>

In cadrul datoriilor la bugetul statului, suma cea mai importanta o reprezinta impozitul pe veniturile din salarii de 4.856.585 lei. In cadrul altor datorii pe termen scurt sumele cele mai importante sunt datoriile de leasing conform IFRS 16 pentru spatiile inchiriate de regie, in suma de 2.862.829 lei și garantiile pentru buna executie in cadrul contractelor de prestări servicii și bunuri care trebuie restituite furnizorilor in suma de 572.992 lei. Subventiile pentru investitii de reluat pe termen scurt sunt in suma de 494.729 lei la care se adaugă venituri in avans (amanate) cu termen de decontare mai mic de un an in suma de 65.125 lei reprezentand contravaloarea unor abonamente AIP facturate pentru anul 2022 in suma de 44.588 lei și contravaloarea chiriei pentru spatii inchiriate pentru amplasarea unei antene firmei Orange aferenta perioadei ianuarie – septembrie 2022 in suma de 20.537 lei.

22. CIFRA DE AFACERI

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Venituri din activitatea de ruta	873.857.322	779.882.462
Venituri din activitatea de terminal	120.509.571	97.902.644
Venituri din chirii si alte servicii	<u>1.487.795</u>	<u>1.318.991</u>
Total	<u>995.854.688</u>	<u>879.104.097</u>

Începând cu anul 2018, Regia a aplicat prevederile IFRS 15, care nu au schimbat modul de recunoastere a veniturilor. IFRS 15 a fost aplicat retroactiv și in situatiile IFRS intocmite in scop informativ pentru anii 2016 și 2017.

Pentru anul 2021, Regia a recunoscut venituri in valoare de 9.135.588 lei (7.713.481 lei pentru anul 2020) aferente zborurilor exceptate in cadrul serviciilor de ruta și 2.013.757 lei (915.046 lei pentru anul 2020) aferente zborurilor exceptate in cadrul serviciilor de terminal.

Conform Conventiei internationale a Eurocontrol referitor la Cooperarea pentru Siguranta Spatiului de Navigare, statele membre opereaza un sistem comun de taxare a rutelor ce presupune o taxare unica a zborului și ofera statelor membre servicii de calculare, facturare și colectare prin intermediul Oficiului Central de Tarife de Ruta (CRCO) al EUROCONTROL-ului. Aderarea Romaniei la Eurocontrol a fost aprobată prin Legea nr. 44 din 27 mai 1996 pentru aderarea Romaniei la Conventia internationala EUROCONTROL privind cooperarea pentru siguranta navigatiei aeriene, încheiată la 13 decembrie 1960, și la Acordul multilateral privind tarifele de ruta aeriană, semnat la Bruxelles la 12 februarie 1981.

În contextul aplicării legislației europene aferente Cerului Unic European, Reg. (UE) 2019/ 317 stabilește măsurile aplicabile funcționării sistemelor de performanță și de tarificare pentru serviciile de navigație aeriană și pentru funcțiile de rețea și reglementează adoptarea, evaluarea, revizuirea planurilor de performanță, finanțarea serviciilor de navigație aeriană, stabilirea bazelor de cost al tarifelor, furnizarea de informații, monitorizarea și publicarea informațiilor.

De asemenea, prin Reg. (UE) 2019/ 317, se stabilesc sisteme de stimulente de natură financiară, precum și mecanisme de ajustări. Sistemele de stimulente incluse în planurile de performanță adoptate de statele membre trebuie să respecte următoarele principii:

- a) stabilesc stimulente de natură financiară pentru atingerea obiectivelor de performanță în domeniul-cheie de performanță al capacității în mod eficace și proporțional;
- b) se aplică pe întreaga perioadă acoperită de planul de performanță;
- c) sunt nediscriminatorii, transparente și eficace;
- d) se aplică serviciilor de navigație aeriană de rută și de navigație aeriană terminală.

În ceea ce privește sistemele de ajustări pentru obiectivele de performanță din domeniul-cheie al rentabilității se aplică ajustări pentru inflație (art. 26), mecanismul de împărțire a riscurilor în materie de trafic (art. 27) și mecanismul de împărțire a riscurilor în materie de costuri (art. 28).

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
{Toate sumele sunt exprimate în LEI, dacă nu este indicat altfel}

---

22. CIFRA DE AFACERI (continuare)

Având în vedere situația deosebită generată de pandemia de COVID-19, în data de 5 noiembrie 2020 a intrat în vigoare Reg. (UE) 2020/ 1627 care modifică anumite prevederi din Reg. (UE) 2019/ 317, inclusiv în ceea ce privește mecanismele de ajustare.

Conform art. 29 (5) al Reg. (UE) 2019/ 317, în situația în care statele membre nu au adoptat un plan de performanță înainte de începerea perioadei de referință, ratele unitare se recalculează, dacă este necesar, și se aplică cât mai curând posibil, pe baza planului de performanță adoptat sau a planului de performanță revizuit adoptat.

În cazul în care un plan de performanță este adoptat după începerea perioadei de referință, orice diferență de venituri cauzată de aplicarea ratei unitare sau a ratelor unitare calculate pe baza proiectului de plan de performanță, în locul ratei unitare sau a ratelor unitare calculate pe baza planului de performanță adoptat determină o primă ajustare a ratei unitare în anul următor adoptării planului de performanță și o ajustare finală a ratei unitare la doi ani după anul respectiv.

Regia a recunoscut veniturile în sumă de 400.564.390 lei pentru anul 2020 și respectiv de 335.343.607 lei pentru anul 2021 (735.907.997 lei în total) în conformitate cu prevederile Reg. (UE) 2019/ 317 și IFRS 15, veniturile pe care Regia urmează să le încaseze conform legislației europene în vigoare.

Dispozițiile articolelor 27 și 28 din Reg. (UE) 2019/ 317 (mai sus referite) se aplică pe baza planului de performanță adoptat și se aplică retroactiv începând cu prima zi a perioadei de referință.

Conform Reg. (UE) 2020/ 1627, Planul de Performanță revizuit a fost depus la 1 octombrie 2021 și este în curs de aprobare de către Comisia Europeană până la 1 noiembrie 2022, iar recuperarea pierderii de venituri pentru anii 2020-2021, se va realiza începând cu anul 2023, eșalonat pe o perioadă de 7 ani, prin raportare la costurile actuale înregistrate.

În conformitate cu IFRS 15 prețul tranzacției ce face obiectul unui contract reprezintă valoarea contraprestației la care o entitate se așteaptă să aibă dreptul în schimbul transferurilor bunurilor sau al serviciilor promise către un client. Contraprestația promisă într-un contract cu un client ar putea include componente fixe, componente variabile sau ambele. În cazul în care contraprestația promisă într-un contract include o componentă variabilă, o entitate trebuie să estimeze valoarea contraprestației la care ar avea dreptul în schimbul transferului serviciilor promise către un client. Valoarea contraprestației poate varia ca urmare a reducerilor, rabaturilor, rambursărilor, creditelor, concesiilor de preț, stimulentele, primelor de performanță, penalizărilor sau altor elemente similare.

Având în vedere prevederile Regulamentului (UE) 2019/ 317, ROMATSA trebuie să ia în considerare o contraprestație variabilă pentru a determina prețul tranzacției.

Având în vedere că pentru anul 2021 planul de performanță urmează a fi aprobat după începerea perioadei de referință pentru calculul veniturilor au fost aplicate prevederile articolului 29 (5) din Reg. (UE) 2019/ 317, diferența de venituri fiind estimată prin raportare a costurilor determinate și unităților de servicii luate în calcul la stabilirea tarifului aplicat în anul 2021 la costurile reale înregistrate și unitățile de servicii prestate. Ținând seama de faptul că principala cauză a deficitului se datorează scăderii traficului față de nivelul luat în calcul la stabilirea tarifului, conform paragrafului 57 din IFRS 15, din totalul nerealizărilor s-a scăzut o marjă de 4.4%, reprezentând gradul maxim al riscului pe care un ANSP îl suportă prin aplicarea mecanismului de împărțire a riscului de trafic, conform articolului 27 din Reg. (UE) 2019/ 317.

Conform minutei Comitetului de Apel al Comisiei Europene în cadrul căruia a fost avizat Reg. (UE) 2020/ 1627 se menționează faptul că "în timpul crizei nivelurile de trafic scăzute au generat pierderi semnificative de venituri pentru ANSP-uri, în timp ce costurile au fost continuu suportate pentru menținerea disponibilității serviciilor esențiale pentru transportul aerian". De asemenea se precizează că "în ceea ce privește perioada de timp care precedă prezentarea proiectelor de planuri de performanță revizuite, vor fi luate în considerare costurile efective suportate de ANSP și de statele membre, cu excepția cazului în care aceste costuri cuprind cheltuieli nejustificate sau elemente de cost neeligibile."

În conformitate cu dispozițiile articolului 29 din Regulamentul UE 2019/ 317 și având în vedere Decizia 21/ 170 a Comisiei Lărgite a EUROCONTROL, pentru anul 2022 se aplică tariful unitar stabilit conform Planului de Performanță depus în octombrie 2021.

Conform prevederilor art. 10, alin.(2) literele f) și g) din Regulamentul UE 2019/ 317 a fost luat în calcul prognoza de trafic din "EUROCONTROL Forecast Update 2021-2027. European Flight Movements and Service Units. Three Scenarios for Recovery from COVID-19", Scenariul 2, publicată pe 15 octombrie 2021.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

23. ALTE VENITURI DIN EXPLOATARE

	2021	2020
Subventii aferente altor cheltuieli de exploatare	3.713.488	2.403.461
Alte venituri	3.239.937	2.066.463
Total	6.953.425	4.469.924

Subventiile aferente altor cheltuieli de exploatare reprezinta veniturile aferente proiectelor, finantate de Comisia Europeana, proiecte la care Regia participa activ la implementarea pe plan european in domeniul ATM, respectiv cinci proiecte ce apartin fazei de implementare SESAR (NewPENS, SPICE, SWIM Common PKI, eGAFOR).

Alte venituri includ, in principal, penalizari calculate clientilor pentru activitatea de ruta si terminal reglementat, venituri facturate de EUROCONTROL precum si pentru activitatea de terminal nereglementat, venituri facturate de Regie.

24. CHELTUIELI DE EXPLOATARE

	2021	2020
Deplasari	1.224.476	1.454.442
Supervizarea serviciilor de management al traficului aerian	11.298.415	10.924.652
Asigurari	17.255.406	15.098.615
Intretinere si reparatii	1.867.397	2.493.566
Verificarea echipamentelor	6.575.285	6.724.878
Materiale si consumabile	2.334.628	3.313.857
Deprecierea imobilizarilor	(8.129)	(29.376)
Servicii postale si de comunicatii	6.260.379	7.308.911
Utilitati	6.450.810	6.539.420
Alte taxe	3.860.773	3.805.850
Chirii	171.139	381.104
Transport de bunuri si persoane	1.226.293	2.443.230
Pierdere din vanzarea de imobilizari, net	372.405	266.434
Alte cheltuieli	6.841.439	3.961.823
Cursuri pentru angajati, licente	3.868.471	12.792.825
Pierderi din creante, net	9.771.834	1.545.395
Reversari de provizioane, net	6.684.423	12.681.923
Ajustari de valoare creante, net	(13.401.239)	10.399.794
Total	72.654.205	102.107.343

25. VENITURI FINANCIARE

	2021	2020
Venturi din dobanzi la depozite	926.469	4.236.847
Cheltuieli cu dobanzile (IFRS 16 și dobânzi la credit)	(6.126.265)	(1.201.266)
Cheltuieli financiare privind amortizare titluri de stat	(267.969)	
Castig net din diferente de curs valutar	3.235.573	5.842.079
Total	(2.232.192)	8.877.660

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

26. ANGAJAMENTE SI CONDITINALITATI

(i) Programul de investitii

Regia este angajata in continuarea programului de investitii, detaliat pe obiective dupa cum urmeaza:

Obiectiv	Valoare investitie 31.12.2021
Obiective in continuare din care:	
Turn control nou pe Aeroportul Cluj-Napoca	829.163,33
Sistem de semnalizare luminoasă pentru traversarea controlată a căilor de rulare N și C de la AIHCB	48.091,57
Actualizare software sistem DPS Leonardo	17.190.968,27
Sistem detecție vânt de forfecare la AIHCB (LIDAR)	302.445,67
Modernizare sistem electroalimentare echipamente, rack-uri și poziții de lucru sală ACC	37.000,00
Sistem ATM 2015+ (SW, HW) Fază 2	26.154.847,92
Echipare anexă clădire CDZ Constanța	688.513,24
Platformă betonată la Centrul de recepție VHF din incinta AIHCB	134.838,84
Modernizare Turn Control DSNA Timișoara	47.500,00
Modernizare sală odihnă și sală de dirijare la DSNA Oradea	388.371,18
Achiziție DME-uri INEA	10.977.341,00
Implementare PBN Constanța	3.005.381,28
Amenajare și dotare vigie la TWR Cluj	500.952,79
Sistem panouri fotovoltaice pentru autoconsum CDZ București	61.526,56
Sistem monitorizare echipamente electrice principale CDZ București	8.000,00
TOTAL	60.374.941,65
Obiective noi:	
Modernizare Sistem CA și Sistem BMS CDZ București	4.200,00
Sistem climatizare echipamente sala tehnică și operational APP Constanța	7.460,00
Electroalimentare TWR Baia Mare	10.000,00
TOTAL OBIECTIVE NOI	21.660,00
Dotari independente	2.680.490,41
Studii	389.641,29
TOTAL OBIECTIVE NOI	2.854.643
TOTAL	63.466.733,35

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate în LEI, dacă nu este indicat altfel)

26. ANGAJAMENTE SI CONDITIONALITATI (continuare)

(ii) Dezvoltarea și implementarea Sistemului ATM 2015+

Proiectul de investiții Sistem ATM2015+ are ca obiectiv principal definirea, implementarea, testarea și punerea în operare a Sistemului ATM2015+ (Faza 1 și Faza 2), sistem instalat și operat la ACC București, APP Arad, APP Constanța, APP București, inclusiv pozițiile operaționale militare aferente acestora, FIC București precum și la 15 TWRs (mai puțin TWR Otopeni). Obiectivul de investiții ATM2015+ (Faza 1) a fost pus în funcțiune în luna iunie 2020, Regia a recunoscut amortizări, începând cu această lună, pentru imobilizări corporale în valoare de 16.346.187 lei și imobilizări necorporale în valoare de 75.914.095 lei.

Faza 2 a sistemului ATM2015+, constând în implementarea de noi funcționalități, pentru care a fost capitalizată suma de 26.154.847,92 lei până la data de 31.12.2021, a fost transferată în mediul operațional în luna noiembrie 2021 și monitorizată în operațional până pe data de 02.12.2021 (conform contract). Procesul verbal de recepție finală Faza 1 și Faza 2 a fost semnat pe data de 31 ian.2022.

Sistemul DPS Leonardo actual, pus în funcțiune în anul 2011, constituie începând cu anul 2019 sistemul ATM de rezervă pentru unitățile de trafic ACC București, APP București, APP Arad, APP Constanța și toate cele 16 unități de terminal. Extinderea capacităților acestuia a fost contractată în anul 2018 pentru aducerea sistemului la un nivel care să permită funcționarea în regim de rezervă pentru sistemul de factură recentă (ATM2015+). Obiectivul de investiții ACTUALIZARE SOFTWARE SISTEM DPS LEONARDO a fost pus în funcțiune în luna ianuarie 2022. Regia a recunoscut amortizări, începând cu această lună, pentru imobilizări corporale în valoare de 75.518 lei și imobilizări necorporale în valoare de 17.115.450 lei.

(iii) Garanții

La 31 decembrie 2021 Regia a recunoscut extrabilanțier scrisori de garanție bancară în legătură cu contractele de investiții și de prestări servicii derulate în suma de 30.671.693,10 lei. Cele mai importante sunt următoarele:

Denumire ordonator (furnizor)	31 decembrie 2021
INDRA SISTEMAS	13.932.457
SELEX ES INC_SUA	3.418.433

(iv) Situația bunurilor din domeniul public al statului (HG 1.705/2006 și HG 359/2016) aflate în administrarea R.A. ROMATSA

Nr. crt.	Subunitatea	Denumire	Tip bun (imobil, teren, etc.)	Valoare la 31.12.2021 (lei)	Lege/HG/OUG/etc. care reglementează situația juridică
1	DR BUCUREȘTI	Incinta curte Centrul de Dirijare al Zborurilor București	Teren	68.354.791,22	Legea 213/1998, HG 624/2010
2	ADMINISTRATIA CENTRALA	Construire sediu Administratia Centrala ROMATSA si AACR	Teren	7.907.390,08	Legea 213/1998, HG 624/2010
3	DR BUCUREȘTI	Incinta curte RADAR PRIMAR SI SECUNDAR CU RAZA LUNGA DE ACTIUNE THOMSON	Teren	227.795,78	Legea 213/1998, HG 624/2010
4	DR BUCUREȘTI	Incinta curte RADIOFAR INDEPARTAT OTOPENI DIRECTIA 81 ^a R (RADAR MSSR)	Teren	1.083.357,39	Legea 213/1998, HG 624/2010
5	DR BUCUREȘTI	Incinta curte VOR/DME STREJNIC	Teren	110.454,40	Legea 213/1998, HG 624/2010
6	DR BUCUREȘTI	Incinta curte VOR/DME FLORESTI STOENESTI	Teren	26.415,19	Legea 213/1998, HG 624/2010
7	DR BUCUREȘTI	Incinta curte RADIOFAR DE RUTA FLORESTI STOENESTI	Teren	98.530,05	Legea 213/1998, HG 624/2010
8	DR BUCUREȘTI	Incinta curte RADIOFAR DE RUTA TÂRGU JIU	Teren	395.109,51	Legea 213/1998, HG 624/2010
9	DR BUCUREȘTI	Incinta curte VOR/DME TARGU JIU	Teren	40.509,35	Legea 213/1998, HG 624/2010

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, dacă nu este indicat altfel)

26. ANGAJAMENTE SI CONDITIONALITATI (continuare)

(iv) Situatia bunurilor din domeniul public al statului (HG 624/2010 si HG 359/2016) aflate in administrarea R.A. ROMATSA (continuare)

Nr. crt.	Subunitatea	Denumire	Tip bun (imobil, teren, etc.)	Valoare la 31.12.2021 (lei)	Lege/HG/OUG/etc. care reglementeaza situatia juridica
10	DSNA BUCURESTI	Incinta curte RADIOFAR APROPIAT BANEASA DIRECTIA 71 ^e	Teren	3.680.256,95	Legea 213/1998, HG 624/2010
11	DSNA BUCURESTI	Incinta curte RADAR TMA	Teren	3.578.467,42	Legea 213/1998, HG 624/2010
12	DSNA BUCURESTI	Incinta curte RADIOFAR APROPIAT OTOPENI DIRECTIA 261 ^e L	Teren	901.289,95	Legea 213/1998, HG 624/2010
13	DSNA BUCURESTI	Incinta curte RADIOFAR APROPIAT OTOPENI DIRECTIA 261 ^e R	Teren	944.399,24	Legea 213/1998, HG 624/2010
14	DSNA BUCURESTI	Incinta curte RADIOFAR INDEPARTAT OTOPENI DIRECTIA 81 ^e L	Teren	1.143.308,93	Legea 213/1998, HG 624/2010
15	DSNA BUCURESTI	Incinta curte RADIOFAR INDEPARTAT OTOPENI DIRECTIA 261 ^e L	Teren	664.222,33	Legea 213/1998, HG 624/2010
16	DSNA BUCURESTI	Incinta curte RADIO GONIOMETRU UUS OTOPENI DIRECTIA 81 ^e L	Teren	127.913,19	Legea 213/1998, HG 624/2010
17	DSNA BUCURESTI	Incinta curte RADIOFAR APROPIAT OTOPENI DIRECTIA 81 ^e R	Teren	1.816.339,51	Legea 213/1998, HG 624/2010
18	DSNA BUCURESTI	Incinta curte RADIOFAR APROPIAT OTOPENI DIRECTIA 81 ^e L	Teren	2.960.231,51	Legea 213/1998, HG 624/2010
19	DSNA BUCURESTI	Incinta curte RADIOFAR INDEPARTAT OTOPENI DIRECTIA 261 ^e R	Teren	673.833,51	Legea 213/1998, HG 624/2010
20	DSNA BUCURESTI	Incinta curte RADIOFAR INDEPARTAT BANEASA DIRECTIA 71 ^e	Teren	1.570.004,83	Legea 213/1998, HG 624/2010
21	DSNA BUCURESTI	Incinta curte RADIOFAR APROPIAT BANEASA DIRECTIA 251 ^e	Teren	8.995.775,29	Legea 213/1998, HG 624/2010
22	DSNA BUCURESTI	Incinta curte RADIOFAR INDEPARTAT BANEASA DIRECTIA 251 ^e	Teren	1.654.158,74	Legea 213/1998, HG 624/2010
23	DSNAR ARAD	Incinta curte RADIOFAR RUTA DEVA	Teren	229.387,28	Legea 213/1998, HG 624/2010
24	DSNAR ARAD	Incinta curte RADIOFAR INDEPARTAT	Teren	74.342,01	Legea 213/1998, HG 624/2010
25	DSNAR ARAD	Incinta curte RADIOMARKER	Teren	1.405,11	Legea 213/1998, HG 624/2010

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

26. ANGAJAMENTE SI CONDITIONALITATI (continuare)

(iv) Situatia bunurilor din domeniul public al statului (HG 624/2010 si HG 359/2016) aflate in administrarea R.A. ROMATSA (continuare)

Nr. crt.	Subunitatea	Denumire	Tip bun (imobil, teren, etc.)	Valoare la 31.12.2021 (lei)	Lege/HG/OUG/etc. care reglementeaza situatia juridica
26	DSNAR ARAD	Incinta curte RADIOFAR APROPIAT	Teren	190.923,48	Legea 213/1998, HG 624/2010
27	DSNAR ARAD	Incinta curte RADIOGONIOMETRU	Teren	210.666,76	Legea 213/1998, HG 624/2010
28	DR BUCURESTI	Incinta curte DVOR/DME GALATI (SENDRENI)	Teren	597.202,21	Legea 213/1998, HG 624/2010
29	DSNAR CONSTANTA	Incinta curte RADIOFAR INDEPARTAT PE DIRECTIA 184º	Teren	31.820,58	Legea 213/1998, HG 624/2010
30	DSNAR CONSTANTA	Incinta curte RADIOFAR APROPIAT PE DIRECTIA 184º	Teren	95.313,58	Legea 213/1998, HG 624/2010
31	DSNAR CONSTANTA	Incinta curte RADIOFAR DE PANTA ILS DIRECTIA 184º	Teren	10.246,82	Legea 213/1998, HG 624/2010
32	DSNAR CONSTANTA	Incinta curte RADIOFAR DE DIRECTIE ILS DIRECTIA 184º	Teren	3.522,34	Legea 213/1998, HG 624/2010
33	DSNAR CONSTANTA	Incinta curte RADIOFAR APROPIAT PE DIRECTIA 004º	Teren	201.261,10	Legea 213/1998, HG 624/2010
34	DSNAR CONSTANTA	Incinta curte RADIOFAR INDEPARTAT PE DIRECTIA 004º	Teren	81.716,47	Legea 213/1998, HG 624/2010
35	DSNAR CONSTANTA	Incinta curte VOR/DME RADIOFAR DE RUTA PE DIRECTIA 004º	Teren	10.543,14	Legea 213/1998, HG 624/2010
36	DSNAR CONSTANTA	Incinta curte CENTRUL DE DIRIJARE AL ZBORURILOR CONSTANTA	Teren	834.379,75	Legea 213/1998, HG 624/2010
37	DSNAR CONSTANTA	Incinta curte CENTRUL DE DIRIJARE AL ZBORURILOR CONSTANTA (Parcare)	Teren	88.856,75	Legea 213/1998, HG 624/2010
38	DSNAR CONSTANTA	Incinta curte CAP RADAR PRIMAR SRE	Teren	88.092,06	Legea 213/1998, HG 624/2010
39	DSNAR CONSTANTA	Incinta curte REPARTITOR CABLU TELECOMANDA	Teren	41.536,90	Legea 213/1998, HG 624/2010
40	DSNAR CONSTANTA	Incinta curte OBSERVATOR METEO	Teren	48.748,86	Legea 213/1998, HG 624/2010
41	DSNA CLUJ	Incinta curte RADIOFAR APROPIAT	Teren	837.194,76	Legea 213/1998, HG 624/2010
42	DSNA CLUJ	Incinta curte CENTRUL DE EMISIE (CDZ CLUJ)	Teren	23.668.876,28	Legea 213/1998, HG 624/2010

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

26. ANGAJAMENTE SI CONDITIONALITATI (continuare)

(iv) Situatia bunurilor din domeniul public al statului (HG 624/2010 si HG 359/2016) aflate in administrarea R.A. ROMATSA (continuare)

Nr. crt.	Subunitatea	Denumire	Tip bun (imobil, teren, etc.)	Valoare la 31.12.2021 (lei)	Lege/HG/OUG/etc. care reglementeaza situatia juridica
43	DSNA BAIA MARE	Incinta curte RADIOFAR APROPIAT	Teren	502.328,33	Legea 213/1998, HG 624/2010
44	DSNA BAIA MARE	Incinta curte RADIO GONIOMETRU	Teren	67.445,48	Legea 213/1998, HG 624/2010
45	DSNA BAIA MARE	Incinta curte RADIOFAR INDEPARTAT	Teren	254.521,62	Legea 213/1998, HG 624/2010
46	DSNA Iasi	Incinta curte RADIOFAR APROPIAT	Teren	200.520,31	Legea 213/1998, HG 624/2010
47	DSNA ORADEA	Incinta curte RADIOFAR INDEPARTAT	Teren	809.393,57	Legea 213/1998, HG 624/2010
48	DSNA SATU MARE	Incinta curte RADIOFAR APROPIAT, RADIO GONIOMETRU DVOR/DME	Teren	368.106,47	Legea 213/1998, HG 624/2010
49	DSNA SATU MARE	Incinta curte RADIOFAR INDEPARTAT	Teren	1.654.168,30	Legea 213/1998, HG 624/2010
50	DSNA SIBIU	Incinta curte RADIOMARKER	Teren	28.216,99	Legea 213/1998, HG 624/2010
51	DSNA SIBIU	Incinta curte RADIOFAR INDEPARTAT si CENTRU DE EMISIE	Teren	14.498.484,48	Legea 213/1998, HG 624/2010
52	DSNA SIBIU	Incinta curte RADIOFAR APROPIAT	Teren	660.757,34	Legea 213/1998, HG 624/2010
53	DSNA SUCEAVA	Incinta curte RADIOFAR APROPIAT	Teren	30.496,71	Legea 213/1998, HG 624/2010
54	DSNA SUCEAVA	Incinta curte RADAR PRECIZIE	Teren	12.182,44	Legea 213/1998, HG 624/2010
55	DSNA SUCEAVA	Incinta curte OBSERVATOR METEO	Teren	62.666,18	Legea 213/1998, HG 624/2010
56	DSNA TULCEA	Incinta curte RADIOFAR APROPIAT	Teren	108.212,91	Legea 213/1998, HG 624/2010
57	DSNA TULCEA	Incinta curte RADIO GONIOMETRU	Teren	3.226,03	Legea 213/1998, HG 624/2010
58	DSNA TULCEA	Incinta curte RADIOFAR INDEPARTAT	Teren	75.641,98	Legea 213/1998, HG 624/2010
59	DSNA TULCEA	Incinta curte CENTRUL DE EMISIE	Teren	285.410,24	Legea 213/1998, HG 624/2010

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

26. ANGAJAMENTE SI CONDITIONALITATI (continuare)

(iv) Situatia bunurilor din domeniul public al statului (HG 624/2010 si HG 359/2016) aflate in administrarea R.A. ROMATSA (continuare)

Nr. crt.	Subunitatea	Denumire	Tip bun (imobil, teren, etc.)	Valoare la 31.12.2021 (lei)	Lege/HG/OUG/etc. care reglementeaza situatia juridica
60	DSNA IASI	Teren Radiofar apropiat pentru Aeroportul international Iasi-obiectiv NDB	Teren	411.765,37	HG 359-11.05.2016
61	DSNAR CONSTANTA	Obiectiv ILS-DME- Aeroportul Mihail Kogalniceanu, jud.Constanta	Teren	38.353,88	HG 359-11.05.2016
TOTAL				154.372.489,24	

(v) Actiuni in instanta

La data de 9 septembrie 2015, Viorel Micula a solicitat și obținut, în Belgia, încuviințarea popririi asupra sumelor de bani pe care ROMATSA, ca furnizor de servicii de navigație aeriană, le primește lunar de la EUROCONTROL, până la concurența sumei de 85.066.428,42 Euro.

Împotriva acestei popririi atât R. A. ROMATSA cât și România, reprezentată prin Ministerul Finanțelor au introdus contestații la executare, dosarele astfel constituite fiind conexe. Au fost formulate cereri de intervenție din partea lui Ioan Micula (și a societăților S.C. European Food S. A., SC Starmill SRL și SC Multipack SRL), precum și din partea Comisiei Europene și a Eurocontrol.

La data de 25 ianuarie 2016, Tribunalul francofon de primă instanță din Bruxelles, Secția Civilă, s-a pronunțat în sensul admiterii acțiunilor formulate de ROMATSA și România și a dispus ridicarea popririi. Împotriva acestei Sentințe, au fost formulate cereri de apel atât de către Viorel Micula precum și de către Ioan Micula și cele trei societăți, proces aflat pe rolul Curtii de Apel din Bruxelles și suspendat în prezent până ce se va soluționa recursul Comisiei Europene împotriva deciziei Tribunalului UE de anulare a Deciziei CE 1470/2015.

În data de 21 august 2019 RA ROMATSA a primit de la EUROCONTROL o înștiințare prin care anunța regia că, începând cu acea dată, s-a instituit o poprire de către frații Micula asupra conturilor EUROCONTROL pentru sumele datorate RA ROMATSA aferente furnizării serviciilor de navigație aeriană de rută, pentru suma de 394.963.733,82 Euro, fiind indisponibilizate orice încasări curente și viitoare.

Sistarea viramentelor a avut la bază un ordin judecătoresc de încuviințare a executării silite și de înființare a popririi emis de Tribunalul de primă instanță din Bruxelles, la cererea numitului Viorel Micula, în baza aceleiași sentințe pronunțate la data de 11 decembrie 2013 de către Tribunalul arbitral al CIRDI (ICSID) împotriva statului român.

Întrucât această nouă poprire afecta direct funcționarea RA ROMATSA în sensul în care disponibilitățile bănești ale regiei se epuizau într-un timp foarte scurt în lipsa sumelor colectate și virate de EUROCONTROL și, în vederea deblocării acestei situații, a fost necesară colaborarea cu o societate de avocatură care să reprezinte interesele RA ROMATSA în acest nou dosar.

Apărățile formulate de către echipa de avocați angajați contractual de RA Romatsa, au avut ca principal suport tehnic și juridic, salariați special desemnați în acest sens, cât și sprijinul altor instituții, de ex. firma de audit financiar KPMG, care a furnizat un Raport cuprinzând informații esențiale cu privire la situația financiară existentă la nivelul regiei, comparativ cu parametrii economico-financiari anterior creării acestei situații litigante în vederea evidențierii impactului asupra consecințelor create atât la nivel intern cât și la nivel internațional. La termenul din data de 24 decembrie 2019 au fost ridicate popririle instituite de frații Micula asupra veniturilor Romatsa aferente furnizării serviciilor de navigație aeriană de rută.

Deși urmare unei înțelegeri dintre frații Micula și Guvernul României a fost achitata o suma însemnată de bani la sfârșitul anului 2019, există încă dispute între statul român și reclamantii Micula asupra stingerii în întregime a pretențiilor acestora din urma. Ca atare, având în vedere și specificul codului de limba olandeză în ceea ce privește procedura de contestație al celei de-a doua popririi a fost „suspendat”, neexistând o hotărâre a Tribunalului de limba olandeză în ceea ce privește poprirea propriu-zisă. Astfel, procedura poate fi reluată în orice moment, nefiind încă epuizate toate aspectele care vizează conținutul dosarului (cheltuieli de judecată etc.). Situațiile financiare la 31 decembrie 2021 nu includ nici o ajustare în privința acestui litigiu în baza evaluării informațiilor deținute de Regie și a avocaților săi.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

---

26. ANGAJAMENTE SI CONDITIONALITATI (continuare)

(v) Actiuni in instanta (continuare)

Regia are numeroase litigii în curs în legatură cu diferite situații în care este reprezentată de avocați interni/externi sau de departamentul Juridic intern. Conducerea a evaluat impactul financiar al acestora în baza estimărilor făcute de avocați pentru fiecare caz și consideră că în afara provizionelor specifice înregistrate pentru recuperare de creanțe sau alte provizioane specifice, nu sunt necesare alte provizioane la 31 decembrie 2021 în legatură cu litigiile în curs.

(vi) Cadrul legislativ fiscal

Toate sumele datorate Statului Român pentru taxe și impozite au fost plătite sau înregistrate la data bilanțului.

Sistemul fiscal din România este în curs de consolidare și armonizare cu legislația europeană, putând exista interpretări diferite ale autorităților în legatură cu legislația fiscală, care pot da naștere la impozite, taxe și penalități suplimentare.

În cazul în care autoritățile statului descoperă încălcări ale prevederilor legale din România, acestea pot determina, după caz: confiscarea sumelor în cauză, impunerea obligațiilor fiscale suplimentare, aplicarea unor amenzi, aplicarea unor majorări de întârziere (aplicate la sumele de plată efectiv rămase). Prin urmare, sancțiunile fiscale rezultate din încălcări ale prevederilor legale pot ajunge la sume importante de plătit către stat.

Conform legislației fiscale în vigoare, pe parcursul anului 2015, pentru neachitarea la termen de către contribuabili a obligațiilor fiscale, s-au perceput dobânzi și penalități de întârziere.

Astfel, în perioada ianuarie-februarie 2014 nivelul dobânzilor de întârziere a fost de 0,04% pe zi, iar nivelul penalităților de întârziere a fost de 0,02% pe zi pentru fiecare zi de întârziere.

Începând cu martie 2014, nivelul dobânzilor s-a redus, acesta fiind de 0,03% pe zi de întârziere la plată; nivelul penalităților a rămas neschimbat, la valoarea de 0,02% pe zi de întârziere la plată.

Începând cu data de 01.01.2016, nivelul dobânzii de întârziere scade la 0,03% pe zi, iar nivelul penalităților scade la 0,01% pentru fiecare zi de întârziere.

În România, exercitiul fiscal rămâne deschis pentru verificări o perioadă de 5 ani.

Datoriile contingente pot apărea în legatură cu evaluările fiscale suplimentare care pot fi impuse de către autoritățile fiscale datorită controalelor efectuate. Declarațiile de impozit pe profit pot fi supuse revizuirii de către autoritățile fiscale într-o perioadă de 5 ani.

Regia consideră că și-a achitat la timp și în totalitate taxele, impozitele, penalitățile și dobânzile penalizatoare, în măsura în care a fost cazul.

(vii) Pretul de transfer

Legislația fiscală din România conține reglementări detaliate privind prețurile de transfer între părți afiliate și include metode specifice pentru determinarea prețurilor de transfer în cadrul tranzacțiilor desfășurate în condiții obiective.

Reglementările privind prețurile de transfer prevăd că acei contribuabili care efectuează tranzacții cu părțile afiliate trebuie să pregătească un dosar al prețurilor de transfer, care trebuie să fie prezentat autorităților fiscale la cerere. În practică, autoritățile fiscale române pot solicita informații suplimentare.

În consecință, dacă principiul unei tranzacții desfășurate în condiții obiective nu poate fi demonstrat, un control fiscal viitor poate ajusta rezultatul fiscal cu venituri taxabile adiționale/ cheltuieli nedeductibile (se poate estima impozit pe profit adițional și penalități aferente).

Conducerea nu consideră că Regia are o expunere semnificativă în această privință.

(viii) Riscul aferent mediului economic

În măsura în care au existat informații disponibile, conducerea a reflectat estimările revizuite ale fluxurilor de numerar viitoare în politica sa de depreciere.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

26. ANGAJAMENTE SI CONDITIONALITATI (continuare)

(viii) Riscul aferent mediului economic (continuare)

Problemele actuale cu privire la eventuala înrautățire a condițiilor financiare care ar contribui în continuare la o reducere a încrederii, au determinat guvernele și băncile centrale să depună eforturi comune pentru a adopta măsuri speciale în vederea contracarării aversiunii față de risc și restabilirii funcționării normale a pieței condiții.

Conducerea Regiei nu poate estima evenimentele care ar putea avea un efect asupra sectorului bancar din Romania si ulterior ce efect ar putea avea asupra acestor situatii financiare.

Riscurile semnificative sunt descrise in Nota 28. In cursul anului 2021 Regia nu a utilizat derivative pentru a se proteja impotriva acestor riscuri.

27. TRANZACTII CU PARTI AFILIATE

Partile afiliate includ Ministerul Transporturilor si regiile autonome si societatile ce apartin de Ministerul Transporturilor. Tranzactiile si soldurile cu partile afiliate sunt urmatoarele:

	Sold creante de la		Sold datorie catre	
	2021	2020	2021	2020
Tarom	7.091.984	3.225.321	-	-
Autoritatea Aeronautica Civila Romana	254	10.741	1.849.516	2.291.330
CN Aeroporturi Bucuresti	53.781	34.491	16.965	63.924
Aeroportul International Mihail Kogalniceanu-Constanta	2.037	1.285	27.223	25.114
Aeroport International Timisoara	2.290	1.751	-	-
Scoala Superioara de Aviatie	-	-	-	-
	7.150.346	3.273.589	1.893.704	2.380.368

Regia deruleaza tranzactii cu Ministerul Transporturilor reprezentand servicii de navigatie aeriana exceptate de la plata tarifului de ruta si terminal. Contravaloarea acestor servicii este rambursata de catre Ministerul Transporturilor in conformitate cu Ordinul 1635/2020.

Contravaloarea serviciilor de ruta si terminal exceptate, prestate de Regie si recunoscute in cadrul cifrei de afaceri in anul 2021 au fost in valoare de 11.149.344 lei (2020 : 8.628.527 lei).

Valoarea creantelor de la Ministerul Transporturilor la 31 decembrie 2021 este de 1.693.407 lei (31 decembrie 2020 : 10.709.673 lei).

Ajustarile de valoare aferente creantelor de la Ministerul Transporturilor la 31 decembrie 2021, sunt in suma de 0 lei (31 decembrie 2020: 0 lei).

Tranzactiile Regiei cu partile afiliate se prezinta astfel:

	Vanzari		Cumparari	
	2021	2020	2021	2020
Tarom	16.804.764	9.483.909	134.491	218.555
Autoritatea Aeronautica Civila Romana	13.781	17.065	19.831.562	19.833.890
CN Aeroporturi Bucuresti	516.544	380.342	2.464.954	2.427.224
Aeroportul International Mihail Kogalniceanu-Constanta	24.883	17.754	156.843	170.794
Aeroport International Timisoara	27.021	21.772	364.759	299.520
Scoala Superioara de Aviatie	8.610	8.838	1.180	25.178
	17.395.603	9.929.680	22.953.789	22.975.161

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

27. TRANZACTII CU PARTI AFILIATE (continuare)

Centrul Regional de Excelenta in Aviatia Civila („CREAC”) a devenit parte afiliata in cursul anului 2011, participarea Regiei la aceasta Regie fiind aprobata in sedinta Consiliului de Administratie nr.13 din 1 septembrie 2011. CREAC este o Regie pe actiuni de tip inchis avand un capital social format din 1.050.000 actiuni nominative in valoare de 10 lei fiecare; Regia detine 40% din actiuni. Valoarea investitiei Regiei in CREAC la data de 31 decembrie 2021 este de 1.260.000 lei. In cursul exercitiului incheiat la 31 decembrie 2021 nu au existat tranzactii cu entitatea nou creata.

Onorariul auditorului statutar al situatiilor financiare incheiate la 31.12.2021, firma TGS ROMANIA ASSURANCE & ADVISORY BUSINESS SERVICES SRL cu sediul in Calea Dorobanților, nr.239, etaj 3, sector 1, București, este de 104.000 lei fara TVA.

28. MANAGEMENTUL RISCULUI FINANCIAR

Regia este expusa urmatoarelor riscuri ca urmare a utilizarii de instrumente financiare:

- Riscul de credit
- Riscul de lichiditate
- Riscul de piata

Aceasta nota prezinta informatii privind expunerea Regiei la fiecare dintre riscurile prezentate anterior, obiectivele, politicile si procedurile de masurare si gestionare a riscului folosite de Regie. Mai multe informatii privind aceste riscuri sunt incluse in aceste situatii financiare.

Conducerea Regiei identifica si analizeaza riscurile cu care se confrunta Regia si stabileste limitele adecvate de expunere la risc si controalele interne adecvate.

Politicile si sistemele de gestionare a riscurilor sunt revizuite periodic pentru a reflecta modificarile conditiilor de piata si activitatile Regiei. Regia, prin cursurile de formare si standardele si procedurile de gestionare, urmareste sa dezvolte un mediu de control disciplinat si constructiv, in care toti angajatii sa inteleaga rolurile si obligatiile lor.

Riscul de credit

In decursul activitatii sale, Regia este expusa riscului de credit, in special datorita creantelor comerciale. Conducerea Regiei monitorizeaza expunerea la riscul de credit in mod regulat. Situatiile financiare contin ajustari in legatura cu riscul de credit, care reprezinta cea mai buna estimare a conducerii.

Expunerea principala la riscul de credit este determinata de sumele neincasate de la Ministerul Transporturilor reprezentand contravaloarea zborurilor exceptate.

	Valoare contabila	
	31 decembrie 2021	31 decembrie 2020
Active financiare		
Numerar si echivalente de numerar	15.812.812	23.123.848
Creante comerciale	875.719.853	546.354.605
Total	891.532.665	569.478.452

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, dacă nu este indicat altfel)

28. MANAGEMENTUL RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Componenta pe vechimi a creanțelor comerciale la data raportării a fost:

	31 decembrie 2021	31 decembrie 2020
Între 0 - 90 zile	465.430.523	469.871.223
Între 90 - 180 zile	12.325.813	8.419.894
Între 180 - 365 zile	2.179.704	72.249.039
Mai mare de un an	423.836.286	33.915.986
Total	903.772.326	584.456.143
Ajustări de valoare	(28.052.473)	(38.101.537)
Creanțe comerciale	875.719.853	546.354.605

La 31 decembrie 2021, creanțele comerciale totale în suma de 875.719.853 lei și creanțele comerciale cu vechime între 0 – 90 zile în sumă de 465.430.523 lei includ și creanța în sumă de 335.343.607 lei iar creanțele cu vechime mai mare de un an și creanța în sumă de 400.564.390 lei (aceasta suma fiind înregistrată în anul 2020 în categoria 0-90 de zile), ambele de încasat de la EUROCONTROL și înregistrate conform art. 29 alin. (5) al Reg. (UE) 2019/317. Acest activ a fost recunoscut în bilanț deoarece Regia consideră că este probabilă realizarea unor beneficii economice viitoare și valoarea a putut fi evaluată fiabil. În conformitate cu Reg. (UE) 2020/1627 prin ajustarea ratei unitare a tarifului începând cu anul 2023, pe o perioadă de la cinci la șapte ani, Regia consideră că se vor realiza fluxurile de numerar.

Riscul de lichiditate este riscul ca Regia să nu își onoreze obligațiile financiare la scadență.

Politica Regiei privind administrarea lichidității este de a asigura, în măsura în care este posibil, ca va avea întotdeauna lichidități suficiente pentru a îndeplini obligațiile sale atunci când vor fi scadente, atât în condiții normale cât și în condiții deosebite, fără a suporta pierderi inacceptabile.

Gestionarea prudentă a riscului de lichiditate implică menținerea de numerar suficient și posibilitatea de lichidare a activelor financiare.

Managementul monitorizează previziunile privind rezervele de lichidități ale Regiei pe baza fluxurilor de numerar viitoare.

Expunerea maximă la riscul de lichiditate la data raportării a fost:

	31 decembrie 2021	31 decembrie 2020
Activ		
Active monetare în lei	739.428.233	433.511.221
Active monetare în valută	258.488.583	320.150.770
Total	997.916.816	753.661.991
Datorii		
Datorii monetare în lei	(26.108.097)	(11.466.014)
Datorii monetare în valută	(13.371.869)	(25.947.493)
Total	(39.479.966)	(37.413.506)
Poziția monetară netă în lei	713.320.135	422.045.207
Poziția monetară netă în valută	245.116.714	294.203.277

Datoriile cuprind mai multe elemente a căror maturitate este sub un an.

Riscul de piață

Riscul de piață este riscul ca schimbările în prețul de piață, cum ar fi tariful reglementat de EUROCONTROL, vor afecta fluxurile de trezorerie ale Regiei sau valoarea justă a instrumentelor financiare deținute. Obiectivul gestionării riscului de piață este acela de a gestiona și a controla expunerile riscului de piață în limite acceptabile, având în vedere optimizarea rezultatului.

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

28. MANAGEMENTUL RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Riscul valutar

Moneda utilizata pe piata interna este leul romanesc, iar pentru imprumuturile externe costurile de finantare sunt exprimate in diferite monede externe. Ca urmare, imprumuturile in valuta sunt ulterior exprimate in lei, la cursul de la sfarsitul anului. Diferentele rezultate sunt incluse in contul de profit si pierdere si nu afecteaza fluxul de numerar pana in momentul lichidarii datoriei.

Regia este expusa riscului de curs valutar ca urmare a expunerilor pe diferite valute, in principal cu privire la numerar, echivalente de numerar, creante, investitii financiare si datorii comerciale. Regia nu utilizeaza instrumente financiare derivate pentru a reduce acest risc.

31 decembrie 2021	RON	EURO	GBP	USD	CAD	CHF	Total
Active monetare							
Creante comerciale	727.456.718	148.263.135	-	-	-	-	875.719.853
Numerar, echivalent de numerar	11.971.514	3.786.565	353	54.380	-	-	15.812.812
Investitii financiare pe TL	-	106.384.150	-	-	-	-	106.384.150
Datorii monetare							
Datorii comerciale	26.108.097	13.371.869					39.479.966
Soldul expunerii	713.320.135	245.061.981	353	54.380			958.436.849

31 decembrie 2020	RON	EURO	GBP	USD	CAD	CHF	Total
Active monetare							
Creante comerciale	420.394.195	164.061.948	-	-	-	-	584.456.143
Numerar, echivalent de numerar	13.117.026	9.859.995	325	146.503	-	-	23.123.848
Investitii financiare pe TS	-	146.082.000	-	-	-	-	146.082.000
Datorii monetare							
Datorii comerciale	11.466.014	25.936.244	-	-	-	11.249	37.413.506
Soldul expunerii	422.045.207	294.067.699	325	146.503		(11.249)	716.248.485

Urmatoarele rate de schimb au fost aplicate:

	Cursul de schimb mediu	
	2021	2020
RON / EUR	4.9204	4.8371
RON / GBP	5.7233	5.4423
RON / USD	4.1604	4.2440
RON / CAD	3.3192	3.1647
RON / CHF	4.5515	4.5201

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

28. MANAGEMENTUL RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Riscul valutare (continuare)

	Cursul de schimb la data raportarii	
	31 decembrie 2021	31 decembrie 2020
RON / EUR	4.9481	4.8694
RON / GBP	5.8994	5.4201
RON / USD	4.3707	3.9660
RON / CAD	3.4344	3.1127
RON / CHF	4.7884	4.4997

La 31 decembrie 2021, valoarea justa a activelor financiare si a datoriilor financiare a fost urmatoarea:

31 decembrie 2021	Valoarea contabila	Valoarea justa
Active financiare		
Creante comerciale	875.719.853	875.719.853
Numerar, echivalente de numerar	15.812.812	15.812.812
Total	891.532.665	891.532.665
31 decembrie 2021		
Datorii financiare		
Datorii comerciale	39.479.966	39.479.966
Total	39.479.966	39.479.966
31 decembrie 2020		
Active financiare		
Creante comerciale	546.354.605	546.354.605
Numerar, echivalente de numerar	23.123.848	23.123.848
Total	569.478.452	569.478.452
31 decembrie 2020		
Datorii financiare		
Datorii comerciale	37.413.506	37.413.506
Total	37.413.506	37.413.506

R.A. ROMATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR INCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2021
(Toate sumele sunt exprimate in LEI, daca nu este indicat altfel)

---

28. MANAGEMENTUL RISCULUI FINANCIAR (continuare)

Analiza de senzitivitate a valorii juste pentru instrumentele cu rata de dobanda fixa

Regia nu contabilizeaza active si datorii financiare cu rata de dobanda fixa la valoare justa prin contul de profit sau pierdere si nu desemneaza instrumente financiare derivate (swap-uri pe rata dobanzii) ca instrumente de acoperire a riscurilor in cadrul unui model de contabilizare a operatiunilor de acoperire a valorii juste impotriva riscurilor. Prin urmare, o modificare a ratelor de dobanda la data raportarii nu ar afecta contul de profit sau pierdere.

Monitorizarea capitalurilor

Politica conducerii Regiei este de a pastra o structura adecvata a capitalurilor, pentru a mentine increderea creditorilor si a pietei si pentru a sustine dezvoltarea viitoare a afacerii.

Regia monitorizeaza structura capitalurilor si o ajusteaza in functie de schimbarile conditiilor economice.

29. INFORMATII PRIVIND SALARIATI SI CONDUCEREA REGIEI

Numarul mediu de angajati al Regiei pentru exercitiul incheiat la 31 decembrie 2021 este de 1.585 persoane (2020: 1.631). In cursul exercitiilor incheiate la 31 decembrie 2021 si la 31 decembrie 2020, indemnizatiile conducerii (Director General si membrii Consiliului de Administratie) au fost in suma de 1.141.447 lei si, respectiv 1.308.850 lei.

In cursul exercitiului incheiat la 31 decembrie 2021 salariile directorilor (exclusiv contractele de mandat) din ROMATSA Administratia Centrala si cele 16 subunitati fara personalitate juridica au fost in suma de 8.898.859 lei, iar la 31 decembrie 2020 au fost in suma de 11.122.916 lei.

30. EVENIMENTE ULTERIOARE

Nu au existat evenimente ulterioare datei bilantului contabil care necesita ajustari sau prezentarea lor in situatiile financiare pentru anul care s-a incheiat la 31 decembrie 2021.

Aceste situatii financiare au fost aprobate de catre conducerea Regiei la data de **26/05/2022** si semnate in numele acesteia de catre:

Felix Corneliu ARDELEAN
ADMINISTRATOR
Semnatura _____

Marius Adrian COJOC
DIRECTOR GENERAL
Semnatura _____

Cristian CITU - RADU
p.DIRECTOR ECONOMIC
Semnatura _____

